

Velja po pošti:
za celo leto naprej... K 26—
za en mesec... „ 2—20
za Nemčijo celoletno... „ 29—
za ostalo inozemstvo... „ 35—
V Ljubljani na doma:
za celo leto naprej... K 24—
za en mesec... „ 2—
V opravi prejemanj mesečno... 1-80
Sobotna izdaja:
za celo leto... K 7—
za Nemčijo celoletno... „ 9—
za ostalo inozemstvo... „ 12—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat... po 30 v
za dva- in večkrat... „ 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostolpna pettivrsta po 60 v
Izbija vsak dan izvenredni nedelje in praznike ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vzni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7593. — Upravniškega telefona št. 188.

Rusija brez carja?

Minuli teden je cel svet presenetilo poročilo o revoluciji v Petrogradu. Revolucionarji so zaprli vse ministre in duma je postavila 12 svojih članov začasno na čelo države. Revolucionarjem so se hitro pridružila tudi druga ruska mesta. 24 ur po prvem poročilu pa je že prišla vest, da se je car Nikolaj II. odpovedal kroni in da je poveril regentstvo svojemu mlajšemu bratu Mihaelu Aleksandroviču. Notranji preobrat v ruski državi je moral zavzeti velikanske dimenzije, če se je Nikolaj odločil odpovedati se največjemu sijaju, časti in moči.

Mnogo se je že pisalo o značaju carja Nikolaja in če danes pregledamo njegovo vladanje, ki se je pričelo leta 1894, najdemo dva nasprotna tečaja, ki najstrožje označujeta tega moža. Nikolaj je sklical haško konferenco, udeležili se je pa najhujše vojske, kar jih svet pozna. Nikolajevo vladanje ni bilo srečno in on sam mora nositi posledice, odpovedati se je moral prestolu. Rusija je velika, in proces, ki se je sedaj pričel, se ne bo končal danes ali jutri. Demokracija-narodna struja sili k moči. Nova vlada narodnega zedinjenja je že sestavljena. Z odstranitvijo carja je revolucija vsekako dosegla uspeh. Njegovo neodločno vladanje, ki je ljudstvu z levico vzelo, kar mu je dala desnica, je končano. Na sleškem, kjer so bili radi razvoja, jih dogodkov v največjih skrbih so zadovoljni z odstopom carja, pozdravljajo novi režim, ker pričakujejo od njega v prvi vrsti, da bo napravil red in poživil vojno navdušenost. Med tem pa vlada novo ministristvo, sestavljeno skoro izključno iz članov dume. Prvi manifest, ki je izšel na ljudstvo, armado in mornarico, se glasi: Mir v notranjosti, boj proti sovražniku! Smisel ruske revolucije ne more biti nikomur več skrit.

Glede na vojsko pišejo listi: Če bo nova vlada porabila železnice v glavnem za prevoz živih za civilno prebivalstvo, odredba, ki jo bo stradaljoče ljudstvo rajše sprejelo, kot pa doneče puhlice o nadaljevanju vojske do zmage, potem morajo vsekako za del časa izostati večja podjetja. V ostalem se bo pa še-le pokazalo v kakšno smer bo udarila revolucija in če bodo ljudje, ki so s pomočjo angleškega denarja povzročili preobrat tudi nadalje obdržali moč v rokah. Kakšen vtis je napravila

revolucija na armada, še ne vemo. Dokazano pa je, da je revolucionarni duh prodrl tudi v armada in sicer ne s tistim geslom, ki so ga izdali v Petrogradu. Tudi v ruski armadi željno hrepene po miru.

Z novo vlado je prišla na krmilo stranka kadetov, ki se je ustanovila v revolucionarnem letu 1905 in se je naslanjala na inteligenco in industrijske kroge. Beseda kadet je okrajšava pravega imena »konstitucionalna demokracija«, ko sta samo začetni črki K in D prešli v ruski jezik. Vodja kadetov profesor Miljukov je postal zunanji minister. Miljukov je ustanovitelj glavnega glasila kadetov »Rječje« in je bil nekaj časa njegov glavni urednik. Še pred kratkim časom je izjavil dopisniku lista »Secolo«, da so cilj cele Rusije Carigrad in morske ožine. Turčijo hoče razkosati in razdeliti med entente. Avstrija naj se razbije v posamezne države, Galicija pripade Rusiji. Novi ministrski predsednik knez Lwow pripada tisti liberalni aristokratski skupini, ki je pod vodstvom Isupova umorila carjevega svetovalca, znanega Rasputina. Novi ministrski predsednik je bil očividec tega umora.

Novi oblastniki v Rusiji niso prijatelji Nemcev, posebno novi zunanji minister vodja kadetov Miljukov je, kakor rečeno, vnet pristaš entente, posebno Angleške. Angleško časopisje je polno kričavega veselja. Londonski listi pišejo, da je revolucija v Rusiji najvažnejši dogodek stoletja. »Daily Express« pišejo, da so poraženi oni, ki so hoteli Rusijo prodati Nemčiji. — Zmaga revolucionarjev, da je poraz Nemcem prijaznih strank.

Vsa poročila iz Rusije ima svet seve doslej samo iz angleških virov in pa iz petrograjske brzogovorne agencije, ki je podjetje ruskega policijskega ministra in ki ima sedaj monopol poročati svetu v imenu ruskih revolucionarjev. Vse kar poroča, ta korespondenca, ki je v rokah revolucionarjev sama izbira, njenih vesti pa ne moremo kontrolirati. Ruski časopisi, ki prihajajo v Stockholm in Kodanjskem od deset dni pozneje, ko izidejo, so tudi pod ostro cenzuro nove vlade in tako moramo pač čakati v kaki meri se bodo potrdili vsi dogodki, ki nam jih slikajo doslej še enostranska poročila.

Stockholmski poznavalci Rusije se

boje, da bo revolucija zrastle povzročiteljem čez glavo in da se bo bila dolga krvava državljanska vojska. Ruski car je vendar tudi glavar pravosl. cerkve. Prezreti se ne sme, da je sedaj govorilo samo nekaj mest in da ni izključeno, da ruski popje in ruski kmetje ne bodo hoteli razumeti vsega, kar je skuhal v Petrogradu angleški veleposlanik.

Naj bo tako ali tako: ako so porabili voditelji »čiste ruske narodnostne ideje« slabo prehrano za pospešenje revolucije se tudi njim ne bo godilo mnogo bolje. Kadar prične primanjkovati sredstev, tudi nobena nova vlada ne more pomagati. Jeza ljudskih mestnih množic utege kmalu zopet izpremeniti svoj cilj. Mi čakamo mirno, kako se Rusi pomenijo med seboj: storili bomo v vsakem slučaju svojo dolžnost proti državi, katero hvarimo proti vsem sovražnikom. Dokler ni miru, je Rusija naš sovražnik in naj ima take ali drugačne gospodarje.

Danes opoldne je prišlo poročilo, da je bilo angleško poročilo, da je car odstopil še prezgodnje. Kako se bodo stvari razvile in ako bo izpadlo vse tako, kakor so Angleži zasnovali, bomo v par dneh videli. Angleži so se tekom svetovne vojne že večkrat uračunali.

Nikolaj II.

Je bil rojen kot sin carja Aleksandra III. 6. maja 1868 v Petrogradu. Po smrti svojega očeta je dne 20. oktobra 1894 nastopil vladjo. Kmalu nato, 14. novembra 1894 se je poročil z Aleksandro Feodorovno, rojeno hesensko princezino Alice, ki mu je povila 4 hčere in 1. 1904 prestolonaslednika Alekseja Nikolajeviča.

Veliki knez Mihael Aleksandrovič, ki je kakor poroča Reuter, prevzel regentstvo, je mlajši brat carja Nikolaja II. Rojen je bil 22. novembra 1878. Dne 16. oktobra 1911 ga je v dunajski ruski cerkvi nek srbski pop poročil z Natalijo Wulfert, rojeno Šerometerski. Rodila se je v Moskvi 27. junija 1880. Nekaj časa po poroki je dobila naslov grofica Brasov. Veliki knez Mihael je bil nekaj časa s carjem sprt in je, pregnan s carskega dvora živel v Švici in Parizu. Pozneje sta se brata spravila. Politike se je Mihael zelo malo udeleževal.

Vesti o odstopu cara.

Stockholm, 16. marca. Tukajšnji krogi sodijo, da je car Nikolaj odstopil, ko se mu je poročalo, da je izbruhnila revolucija. Govori se, da je car odstopil, ker se nahaja prestolonaslednik v Carskem Selu. Doseči je nameraval s svojim odstopom, da postane carjevič car in da bi ga zato čuvali revolucionarji. Bal se je namreč, da bodo sicer carjeviča napadli.

Petrograd, 16. marca. (K. u.) Reuter: Veliki knez Nikolaj je brzojavil Rodzjanku, da je sporazumno z načelnikom generalnega štaba Aleksejevim cara prosil, naj sklene, kar je zdaj edino mogoče, da se reši Rusija, da se bo vojska srečno končala.

Car še ni odstopil.

London, 16. marca. (Kor. ur.) Reuter: V spodnji zbornici je zakladni minister Bonar Law na koncu na neko vprašanje odgovoril, da je od poslaništva v Petrogradu došla brzjavka, ki ugotavlja, da prejšnje poročilo o odpovedi carja in o imenovanju Aleksandroviča za regenta, kakor se zdi, ni popolnoma točno. Odpoved carja in imenovanje regenta še ni izvršeno, čeprav je izvršilni odbor storil tozadevni sklep. Dalje je Bonar Law sporočil, da je dobil nadaljno brzjavko, da se ne ve, kje je car.

Ultimat upornikov carju.

Kodanj, 16. marca. (K. u.) Čez Stockholmsko se poroča: Uporniki so stavili carju ultimatum, naj takoj podpiše oklico, s katerim novi politični položaj brez-pogojno priznava. Včeraj na Švedsko došli potniki poročajo, da se bodo na Finskem se nahajajoče ruske čete gotovo pridružile upornikom, ker se niso pokorile povelju stare vlade, naj se vrnejo v Petrograd. V Helsingsforsu je razglašeno oblegovalno stanje. Potrjuje se, da je bil Protopopov umorjen.

Delavci zahtevajo splošno volilno pravico.

Petrograd, 16. marca. (K. u.) Zastopniki delavstva v izvršilnem odboru dume so sklenili, naj se skliče ustavodajna skupščina, ki naj se izvoli na podlagi splošne volilne pravice.

Izvršilni odbor dume.

Kodanj, 16. marca. (K. u.) Izvršilni odbor dume je sledeče sestavljen: Predsednik dume Rodzianko, voditelj soc. dem. stranke Čeidze, voditelj delavske stranke Kerenskij, voditelj kadetov

LISTEK.

V sneženih katakombah.

(Iz dnevnika v. ž. M. Š. — 22. januarja.)

Moram vendar enkrat obiskati moje junaške črnovojnice v skalnatih strelskih jarkih do 1900 metrov visoko. Poveljnik stotnije, moj prijatelj Franc Papež, mi telefonira: »Ampak maševati pa v tem snegu ne boš nikjer mogel!« Pot je težavna in nevarna. En neroden korak, pa si pokopan v prepadu brez vseh ceremonij. In pri belem snegu je naša uniforma premalo svitla: sovražnik ima na večjo razdaljo na pot vpogled. Strelski jarki in koče so vse globoko pod snegom, katerega je prav na desnem krilu do osem (!) metrov. Ker bi bilo sneg odkidavati enako vodo z rešetom odnašati, so skopali vojniki rove ali predore po vseh jarkih, od koče do koče. Da predorov drobnosti ne voharjem ne zasneži, so pri vходу in izhodu vrata. Dasi dobro poznam lego, bi se izgubil v teh podsnežnih katakombah brez vodnika. Seveda je tudi podnevi tema, kot gori na severu pozimi. Obiščem tovariše po opazovališčih in kočah. »Kadar Vi pridete, smo vsi veseli, ker takrat je za nas praznik,« me pozdravi vrli feldvebel Kopačin, tam

od Jadrana doma. V največji koči biva 20 mož. »V njej postavimo oltar! Natlačite se v njo kot slani!« Ostali stoje zunaj po predoru! Zjutraj ob šestih začnem spovedovati. Ob osmih bo sveta maša! Slugi telefoniram, da prinese kapelico v — nahrbtniku.

23. jan.

In maševal sem — pod snegom, kakor v katakombah, obdan ne od mrtvih, ampak od živih mučnikov. Rad bi videl v dno vaših duš, junaki! Do 50 jih je pristopilo k sv. obhajilu. Zvečer se zopet zberemo. Kopačin je zbral že pevske zbor. Najpred nekaj tolažilnih, spodbudnih besedij, ker jutranja služba božja je morala radi mraza kratka biti. Pevska vaja, in nato smo peli lavretanske pač iz srca: »Tolažnica žalostnih, Pomoč kristjanov, Kraljica miru! K Tebi... kličemo!

24. jan.

Sv. maše se udeležijo tudi vsi vojniki, ki so bili včeraj službeno zadržani. V velikem številu pristopijo zopet k sv. obhajilu. Kako skrivnostno je pač moralo odmevati petje — izpod snega gor do neba: »Ta dar presvete maše... naj varje nas nadlog!

Po kosilu sem hotel plezati prav k desnemu krilu visoko v skalah. Toda hud sever je sopal drobni sneg, da ni bilo mogoče nikamor, tudi v mojo koč

v tabor ne. Komandantu te naše najvišje straže, četovodji Jazbecu, sporočim po žici pozdrave za njegove orle. Prijatelj Franc pa je bil vesel, ker sem bil prisiljen v njegovem brlogu ostati in mu družbo delati. Ima velike skrbi: Kaj če odpove vspenjača in zmanjka kuriva in jediva... Vsak mož naše tretje stotnije zasluži odlikovanje. Samo predaleč in previsoko smo... Gramofon, edina zabava na fronti, ki pod snegom posebno mogočno odmeva, je tudi odpovedal. K sreči sem precejšen šop smotk vzel seboj. Tako sediva tretji večer... Ker sva rešila že vsa dnevna vprašanja, poseževa nazaj in se meniva od življenja po planinah in gozdih pred vojno. Kot pristen Zaborstnek pripovedujem o rokovnjačih iz Udnega boršta (med Kranjem in Tržičem), o Kurjem Tacmanu, o Bachu, Dimežu... »Kje si pa vse to bral?« — »Po mojem rajnem očetu sem vse to pobral.« — »To moraš zapisati!«

25. jan.

Sever je ponehal. Vrnem se nazaj, v sredino naših črnovojnikov, v mojo koč. Zdi se mi, da sem prišel v mesto. Privoščil bi tamenirarjem tam v zaledju, ki radi po kavarnah in gostilnah zabavljajo, kako se nam na fronti dobro godi, tri dni v snežnih zametih, seveda prav v strelskih jarkih.

Kako se je Kraševac prvič vozil na saneh.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Ko je leta 1914. prvič zapihal vojni vihar, sem že prvi dan mobilizacije tudi jaz hitel pod cesarsko zastavo, branit domovino. Ker sem imel na hrbtu že štiri križe, so me uvrstili v črnovojniški bataljon. Dne 20. oktobra je bil naš bataljon dopolnjen in pripravljen za odhod. Slovesno smo prisegli zvestobo cesarju, čez par dni pa odmarširali doli proti italijanski meji, na trdo kraško planoto. Veselilo me je, da sem korakal proti tistemu kraju, kjer sem bil nedolgo prej zapustil sedmorico otrok, soprogo ter sivega, onemoglega očeta. No, veselje se mi je kmalu skatilo.

Ob Soči.

Ko nam je Italija napovedala vojsko, smo že stali ob naši bistri Soči. Zazarelo je krasno binkoštno jutro in tedaj je počil prvi strel iz topa in nam naznanil, da se je vojna proti hinavskemu sovražniku začela. Seveda me je prvi hip malo pretreslo to naznanilo, a kmalu je zmogla v srcu jeza in srd nad obsovaženim Italijanom in še tisti večer smo mu pošiljali povečerjek iz svojih pušk. Tako se je začel dr-
indaj

Miljukov, oktobrist polkovnik Engelhardt, podpredsednik dume kadet Kononov, kozaški častnik Karanlov, prvi tajnik dume Dimitriulov, drugi tajnik dume Rševtki, voditelj oktobristov Šidlovski, kadet Nektesavov, voditelj zmernih oktobristov Lvov in voditelj narodne levice Šuldin.

Ministrstvo dume.

Petrograd, 16. marca. (K. u.) Petrograjska brzojavna agentura: Izvršilni odbor dume objavlja sledeči seznam novega narodnega ministrstva: Ministrski predsednik in notranji minister knez Lvov, predsednik zveze zemstev. Zunanji minister petrogradski poslanec Miljukov. Pravosodni minister saratovski poslanec Kerenski. Prometni minister podpredsednik dume Ukasov. Trgovinski in industrijski minister kostromski poslanec Kononov. Naučni minister moskovski vseučiliški profesor Manuilov. Vojni in začasno mornariški minister Gučkov, član državnega zbora, bivši predsednik tretje dume. Poljedelski minister petrogradski poslanec Singarev. Finančni minister kijevski poslanec Terestčenko. Državni kontrolor kazanski poslanec Godnev.

Knez Lvov, novi ministrski predsednik, spada med najuglednejše politike v Moskvi. Pri preobratu leta 1905. je zelo sodeloval. Pozneje je bil izvoljen za župana, a vlada ga ni potrdila.

Voditelj kadetov P. N. Miljukov je večkrat povzročil pozornost politikov. Po poklicu je profesor zgodovine. Dolgo časa je služboval v Sofiji. Večkrat je bil tudi v Avstriji.

Poslanec Kerenski, novi pravosodni minister, je znan po svojih ostrih govorih. Duma je leta 1915. pozval, naj organizira prekucijo in je vodil vstajo na Finskem.

Novi prometni minister Ukasov je bil podpredsednik dume, v kateri ima veliko zaslonbo. Večkrat je nastopil za red v ruski notranji politiki.

Tudi prof. Kononov je bil podpredsednik dume, a je odstopil in je bil pomočnik poznejšega trgovskega ministra Šipova.

Novi naučni minister prof. Manuilov je znan po svojih pozivih zaveznikom, naj prispevajo z denarjem vojski. Njegovi politični nasprotniki so ga prisilili, da je moral leta 1912. zaradi politike odstopiti kot rektor moskovskega vseučilišča.

Vojni minister je bil predsednik dume leta 1910. Prostovoljno se je udeležil burške vojske in je poteval po Balkanu. Leta 1912. se je dvobojeval s polkovnikom Mjasojedov, uvedli so zato proti njemu kazensko postopanje.

Petrogradski odvetnik Singarev, novi poljedelski minister, je ponovno očital vladi, da narod namenoma vara. Veliko pozornost je povzročil junija 1. 1914. njegov spis o pomanjkljivi izobrazbi ruskih generalov.

Finančni minister Terestčenko je večkratni milijonar in lastnik več tvornic za izdelovanje sladkorja.

Kje je carska rodbina?

Frankobrod, 16. marca. »Frankf. Ztg.« poroča iz Petrograda: Carica biva v Kijevu, carica mati v petrogradski Aleksandrovi palači.

Pričakuje se, da se bo takoj sestal finski deželni zbor.

Hrabro in neustrašeno smo vztrajali tukaj, dokler nismo dobili povelja, preseliti se na hribe za nami. Ti hribi so postali svetovno znani: Sv. Mihael, Sv. Martin, Doherdovska planota, Sv. Ivan. Kaj se je godilo tukaj, ve povedati tisti, ki je sam izkusil. Prestati in odbiti smo morali premnog srdit napad, trpeti želo in vročino, delati v potu svojega obraza kritja, ki bi nam dala vsaj za silo varnost pred peklenskim italijanskim ognjem. Italijanske krogle so mi prevrtale čepico, prevrtale suknjo in še celo moji palici niso prizanesle, katera me je vodila v temni noči. Toda koža mi je ostala cela, hvala Bogu! Nešteto krat sem premeril Doherdovsko planoto ob najhujšem sovražnem ognju; od Sv. Mihaela do morja mi je znana vsaka najbolj skrita steza, vsak kotiček. Saj nisem vstrajal tu en teden ali en mesec, marveč 15 mesecev zaporedoma. Ostal sem vedno zdrav in korajžen. Komu se imam zahvaliti za to? Pač Njej, h kateri sem tolikokrat molil: »Spomni se...«

Na planinah.

Dne 18. julija 1916. smo pa zapustili krasko planoto in odšli na planine. S težkim srcem sem se ločil od kraja, ki mi je postal kakor domač, saj sem ga toliko časa branil z lastnimi prsi. S težkim srcem sem se poslovil od svoje žene in otrok, ki so prihiteli na domačo postajo, da me še enkrat vidijo. Vlak nas je odpeljal v tiho noč.

Stockholm, 16. marca. Z ozirom na poročila, da je car z dvorom pobegnil na jug, se poroča, da biva car od 8. t. m. na varnem v glavnem stanu. Carica je bivala ves čas v Carskem Selu. Japonskega, danskega in siamskega poslanika je sprejel še 9. t. m. Odkar je izbruhnila vstaja, se ni o usodi carice nič zanesljivega poročalo. Govori se, da je carica pravočasno pobegnila. Mala, zvesta palačna straža jo je spremljevala. Druga poročila trde, da je carica v rokah vstašev. Druga poročila pa odločno trde, da je bila carica umorjena. Natančnejšega pa ni nič znanega. Ker so mesce in mesce proti carici hujskali, se govorice o zločinu nad njo ne smejo podcenjevati.

Kodanj, 16. marca. Carica mati, pravijo, se je podala v varstvo japonskega veleposlanstva. Druga poročila trde, da celo carjevo rodbino stražijo revolucionarji.

Stockholm, 16. marca. V protislovju z drugimi poročili se iz zanesljive diplomatske strani poroča, da se car ne nahaja na bojni črti, marveč da je bival v Tavrijski palači, kjer so ga bili revolucionarji ujeli.

London, 16. marca. (K. u.) »Daily Chronicle« poroča iz Petrograda, da carica stražijo.

Berlin, 16. marca. »Tageblatt« poroča: Carica se je nahajala ves čas v Carskem selu, kjer je še 9. t. m. sprejela diplomatski zbor. Po nekem drugem poročilu se je baje podala v varstvo angleškega veleposlanika.

Nikolaj Nikolajevič odstopil.

Haag, 16. marca. Reuter: Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je brzojavil načelniku generalnega štaba, a z ozirom na korist države odstopil.

Bitke v Petrogradu.

Krvava nedelja.

Kodanj, 16. marca. Dopisnik lista »Politiken« poroča iz Haparande:

Revolucija se pričela v četrtek.

Revolucija so uvedli poulični izgedi v četrtek. Oblasti nemirom niso bile kos. V petek in soboto se je množica prvič spopadla z orožniki. Nastopili so tudi vojaki, ki so streljali na ljudi.

Vojaki prestopili k vstašem. — Bitka med vojaki.

V nedeljo je prestopil velik del vojske k revolucionarjem. Unela se je bitka med vladi zvestimi vojaki, katere je podpiralo veliko s puškami in z revolverji oboroženih civilistov. Vlade čete so stale v sredi mesta. Nadvladoale so vse glavne ceste in so streljale na ljudi s strojnimi in z ročnimi puškami. Revolucionarji so stali onstran Neve. Prodirali so od tam čez mostove Neve kljub najhujšemu obstreljevanju. Na obeh straneh so bile izgube velike. Še v ponedeljek, ko je bil objavljen oklic dume, so se poulični boji nadaljevali. Šele v torek so večinoma ponehali, ker se je še ostali del posadke, deset polkov, pridružil vstaji.

Glavni stan vstašev

je bil pri Finskem kolodvoru. V rokah so imeli vstaši zvezo z inozemstvom preko Finske. Od ponedeljka dalje se od tam ni odpeljal noben vlak, izvzemši enega vlaka z invalidi, ki se je včeraj pripeljal v

Torneo. Orožnikom, ki so spremljali ta vlak, so vstaši v Petrogradu pobrali orožje. Poročali so, da so revolucionarji izpustili jetnike iz ječ.

Včeraj v Haparando došli potniki se niso pripeljali iz Rusije, s katero ni nobene zveze, marveč s Finskega.

V nedeljo so se najhujše bili. Tudi ženske in dečki streljali z revolverji.

Neki očividec poroča, da so se v nedeljo bili najkrvavejši boji. Vlade čete so tvorile strelske črte. Obstreljevale so Kazansko katedralo.

Vse ceste in nabrežja polna vstašev.

Tudi v ponedeljek je razburjeno ljudstvo napolnilo vse ceste in nabrežja Neve. Vojaske avtomobili, v katerih so sedeli vojaki skupno z delavci, so vozili po mestu. Tudi poslanci dume so se vozili v avtomobilih, govorili ljudem in jim brali oklic izvršilnega odbora. Oborožene ljudske množice so napolnile vsa predmestja. Celo žene in dečki so bili oboroženi z revolverji.

Nastop dume in pristop vojaštva k vstaji. Ponoči na ponedeljek je zborovala duma tajno.

Gardni polki pristopili vstaji. Drugi polki se jim pridružili.

V ponedeljek zgodaj zjutraj je izjavilo več gardnih polkov, da pristopijo narodu. Nekaj častnikov so ubili. Pridružili so se jim še drugi polki.

Premagali so glavni stan topničarjev, poveljnika so ubili. Vzeli so tudi Petrov Pavlovsk. Zapore so odprli. V Petrov Pavlovsku je zdaj glavni stan revolucionarjev glavnih sil.

Odgoditev dume. — Duma se upre.

Ko so prišli poslanci v ponedeljek na sejo dume, so našli carjev ukaz, s katerim so bile odgodene seje do srede aprila. Voditelji strank so pa sklenili, naj se duma ne razide. Predsednik Rodžjanko je brzojavil carju, da je položaj resen. V glavnem mestu vlada anarhija. Na cesti streljajo vojaki eden na drugega. Potrebno je, da se takoj poveri sestava vlade takemu možu, ki mu dežela zaupa. Rodžjanko je istočasno brzojavil načelniku generalnega štaba Aleksejevu in poveljujočim generalom na bojišču, katere je pozval, naj se zavzamejo za poziv dume.

Odbor dume za vzdrževanje reda.

Okolu 1. popoldne je prišlo odposlanstvo pobunjenih čet v duma. Izvedeti so hoteli, kakšno stališče zavzema duma. Predsednik Rodžjanko jim je naznanil, kaj so voditelji sklenili glede na izpodbembo vlade. Naglašal je, da se morata vzdržati red in mir. Duma je izvolila odbor dvanajstoric za vzdrževanje reda. Vanj so poslali poslance naprednega bloka in socialiste. Poslanci skrajne desnice se seje niso udeležili. Ob 2. so prišle nove čete k dumi; živahno so jih pozdravljali. Vojaske stražo pri dumi so nadomestili z vstaši; častnika straže so ranili.

Nastop proti ministrom.

Ob pol 6. uri so prijeli predsednika prve zbornice in preiskali hiše mnogih ministrov. Ministrski predsednik Galicin je telefoniral, da odstopi.

Politični jetniki izpuščeni iz zaporov.

Revolucionarji so se med tem polastili sovražnih ječ Krestii. Izpustili so na

uro so srečno prišli do mene ter me izvlekli izpod barake. Nato so me spravili skozi okno v drugo barako, spravili kri zopet v tek in me za silo obvezali. K meni je prišel sam gosp. bataljonski poveljnik in mi naznanil, da je ukrenil vse potrebno, da me čim prej spravijo na prvo obvezovališče. Hvala mu za dobrotno skrb!

Po velikem trudu so me pripravili na obvezovališče, kjer so mi rane očistili, zašili razbito glavo ter me položili na posteljo. Par dni sem moral ostati tukaj, ker je bilo vreme tako slabo, da ni bilo mogoče z gore. Tretji dan popoldne so me nesli na plano, me položili na sani in me nanje dobro privezali. Pokrili so me in kočija se je začela zibati s hriba nizdol. Vozili so me trije možje; eden je vlekel spredaj naprej, drugi je pa zadaj z vrvo vlekel nazaj, tretji je nadzoroval. Tako se je gugalo in zibalo z gore. Bili smo na pol poti, ko se je storila noč. Moji vozniki so se vedno prepirali, jaz sem pa nalahno dihal in jih poslušal. Parkrat so me prevrnili in me molče zopet vzdignili. Sedaj sem vedel, zakaj so me tako trdno privezali na sani; če ne bi bil privezan, bi me bili gotovo kje izgubili. Pozno v noč smo dospeli do bolnišnice.

Tako sem se prvič vozil na saneh. Odkrito rečem, da se ne želim vdrugo.

Angel Čuperla.

svobodo vse politične jetnike in ženske, ki so se nahajale v preiskovalnem zaporu.

Proti tajni policiji.

Vstaši so uničili glavni urad tajne policije in sežgali ves arhiv o politikih in o organizacijah.

Vse čete se pridružile vstaji. — Vojaki iz Kronstadta prišli v Petrograd.

Zvečer so izjavile vse petrogradske čete, da pristopijo k ljudstvu. Iz Kronstadta so prišli vojaki, ki so se tudi vstaji pridružili. Veliko častnikov jih ni spremljevalo.

Na cestah je zdaj mirno.

Nekaj policijskih uradov je pogorelo, nekaj so jih uničili, da so se masčevali, ker je policija s streh streljala s strojnimi puškami na ljudi in metala na nje ročne granate. Civilistov je bilo, kakor sodijo, ranjenih nekaj sto. Vojaske policija je zdaj že organizirana.

Najnovejše poročilo o bojih v Petrogradu.

Rotterdam, 16. marca. (K. u.) Po naznanilih, ki dopolnjujejo poročila »Times«, so se dogodki v Petrogradu od petka na soboto večkrat ponovili. Na raznih mestih Nevskega prospekta je bilo ubitih ali ranjenih mnogo ljudi. Težave v preskrbi prebivalstva s kruhom se niso izboljšale. Že v zgodnjih jutranjih urah so ljudje naskočili pekarne. Delavci so izjavili, da ne gredo preje zopet na delo, dokler ne dobe kruha, ne da bi morali nanj po več ur čakati. V ponedeljek so bili vsi mostovi čez Nevo za prome zaprti. Govorilo se je, da so na severnem bregu izbruhnili nemiri. V torek je bil poulični boj v polnem teku. Oklopni avtomobili, ki so bili, kakor je bilo videti, vsi v rokah revolucionarjev, so odgovarjali na ogenj iz strojnih pušk, s katerimi so streljale vladi prijazne čete. Kdor je šel po cesti, je bil v smrtni nevarnosti. Tiskarji so stavkali. Časnikarji in stavci o se prostovoljno ponudili, da bodo izdajali popoldanski dnevnik, ki bo prebivalstvo redno obveščalo o dogodkih. Prvi revolucionarji častnik je izšel v sredo zvečer. Dopisnik »Times« pravi, da je slišal, da so častniki, ki so poveljevali vladi zvestim četam, rekli svojim ljudem, da povzročajo vse težave Nemci, nakar so oddali vojaki nešteto salv v trdnem prepričanju, da se bore proti Nemcem. Ta negotovost, meni korespondent, bo povzročila še mnogo krvoprelitja, predno bo mir v Petrogradu vpostavljen. O vlogi, ki so jo igrali delavski poslanci pri revoluciji, javlja dopisnik »Times«, da dajejo odnošaji med izvršilnim odborom dume, ki zastopa celokupni narod, in delavskim zastopstvom, ki se zavzema izključno za koristi strokovnih delavcev, v krizi pa, kakršna je sedanja, lahko razvije ogromno moč, povod za nemale skrbi. Zmerni poslanci računajo z možnostjo konflikta med časno vlado in delavskim zastopstvom. Posledice takega spora bi mogle biti izredno težke. K sreči je pa ta nevarnost po zaslugi vplivnega poslanca Kerinskega vsaj za enkrat odvrnjena.

Zadnji ministrski svet.

Amsterdam, 16. marca. (K. u.) »Times« poroča 13. t. m.: Ministrski svet je sklenil zvečer, da zaradi nedeljskih dogodkov odstopi. To so naznanili carju, ki je baje odgovoril, da je imenoval za diktatorja načelnika generalnega štaba Aleksejeva. V ponedeljek so pozvali Rodžjanko, naj se udeleži ministrskega sveta v Marijini palači. Rodžjanko se je peljal tja z oklopnim avtomobilom. Spremljali so ga vojaki dume. Zbrani so bili vsi ministri. Povedal jim je, da je duma sporazumno z narodom sklenila ustanoviti začasno vlado. Drugega sredstva ni, da se napravi v glavnem mestu zopet red, da se obvaruje dežela anarhije in omogoči Rusiji prebiti, dokler ne bo zmagala.

Večina ministrov je bila za to, da se uda in zadovolji z imenovanjem velikega kneza Mihajla za regenta. Vojni minister general Belajev je pa izjavil, da ne more prelomiti svoje vojaške prisege in da bo nadaljeval boj, dokler mu car drugače ne zapove. Med tem so se pa že vsi gardni zbori in rezervni bataljoni pridružili dumi.

Napad na prostore desničarjev.

Stockholm, 16. marca. V nedeljo zvečer se je pričelo govoriti, da so rusko vlado s silo odstranili in da se je veliko vojakov pridružilo vstaji. Ponoči na ponedeljek so se prvič krvavo spopadli.

Ob 1. ponoči so uporniki obkolili zborovališče skrajne desnice. Voditelji desnice so ušli. V ponedeljek zjutraj so drli uporniki pred hišo poveljnika, ki je bil pa že odpotoval v glavni stan. Posadka je tako izgubila poveljnika, kar je veliko pripomoglo, da je preobrat uspel.

Vstaši zaprli Petrov dvorec in Oranienburg.

Rotterdam, 16. marca. »Daily Chronicle« poroča: Vstaši so zasedli tudi Petrov dvorec in Oranienburg.

Pristaši stare vlade še 16. t. m. streljali na vojake in na upornike.

London, 16. marca. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Petrograda: Mir se je hitro povrnil, a veliko streh in podstrešij imajo še zasedene pristasi stare vlade, ki upajo, da se bo vrnila in ki streljajo na vojake in na upornike.

Angleški veleposlanik ubit?

Budimpešta, 16. marca. »Az Est« poroča: Iz Haparande se pravkar poroča, da so poročali potniki, ki so došli iz Petrograda na švedski Angleški poslanik Buchanan je bil ubit. Umrili so ga pristasi prejšnje vlade, da odstranijo povzročitelja revolucije.

Amsterdam, 16. marca. (K. u.) »Times« poroča 14. t. m.: Angleškega in francoskega veleposlanika so zjutraj živahno pozdravljali, ko sta se, kakor redno vsak dan, peljala v zunanje ministrstvo.

Spopad pred angleškim veleposlaništvom.

Stockholm, 16. marca. Kot začetek revolucije se mora smatrati noč od ponedeljka na torek. Ob 1. uri ponoči so zasedli vstajši poštne in brzojavne urade in kolodvore, obkolili so stanovanja ministrov. Pred notranjim ministrom se je nagromadila tisočera množica, ki so ji uradniki zabranili vstop. Okoli 5. ure popoldne se je zbralo pred angleškim poslaništvom več čedno oblečenih gospodov, ki so pozdravljali Buchanan in pričeli peti angleško kraljevsko himno. Nepričakovano so pa manifestante napadli delavci in dijaki. Več jih je bilo ranjenih. Vse šipe so pobili.

Beg angleškega veleposlanika iz Petrograda.

Malmo, 16. marca. V Kodanju se govori, da je Buchanan pobegnil iz Petrograda.

Aretacija ministra Fredericka. — Plemiči zapustili Petrograd.

Rotterdam, 16. marca. Zaprli so ministra carjevega dvora Fredericka, ki ga dolže, da je prijazen Nemcem. Premožni sloji beže iz Petrograda. Skoraj vsi plemenitaši in njih rodbine so zbežali na svoja posestva.

Amsterdam, 16. marca. (K. u.) »Times« poročajo 15. t. m.: Stanovanje grofa Fredericka so oplenili. Livoldnevo grofco so nezvestno nesli iz goreče hiše; pijana množica je pretepla grofovo hčer.

Nad tisoč žrtv petrograjskega upora. Kodanj, 16. marca. V petrograjskih bojih je bilo nad 1000 ljudi ubitih.

Uporniki so raztrgali na kose Stürmerja in Protopopova?

Stockholm, 16. marca. »Dagens Njheter« poroča iz Haparande: Ruski konzul je izjavil, da so uporniki ubili in na drobne kose raztrgali ministra Stürmerja in Protopopova.

Splošno pomiloščenje.

Amsterdam, 16. marca. (Kor. urad.) Reuter javlja iz Petrograda: Novi pravosodni minister je sklenil pomilostiti vse politične zločince. Rodzjanko je govoril večinoma vsem četam, ki so prikorakale pred dumo. Opozarjal je na važnost sloge med narodom in armado. Ko so dumo stražeci vojaki izvedeli, da prihaja aretirani Suhomlinov, so viharo zahtevali, naj jim ga izroče, da se maščujejo nad njim. Poslanci so le s težavo pomirili vojake, a potrgali so mu le častniške znake. Tudi straža Carskega sela se je udala zastopnikom nove vlade.

Vest o uporu v strelskih jarkih.

Berlin, 16. marca. Da dogodki v Petrogradu niso ostali neznani v strelskih jarkih, dokazujejo zadnje dni opazovani pojavi v ruskih strelskih jarkih. Opazovalo se je, da so prižigali kresove, streljali, prepevali in se radovali. To so si naši, ki o petrograjskih dogodkih niso bili poučeni, tolmačili končno z zasedbo Bagdada. Zda se pa ve, da so ruski vojaki upor pozdravljali upajoč, da se bliža konec vojske. Pričakovati je resnih dogodkov, dokler ne bodo čete izvedele, da se mora po volji voditeljev revolucije vojska nadaljevati z vso močjo.

Kaj poročajo inozemci, ki so še pravčasno se umaknili iz Petrograda.

Frankobrod, 16. marca. »Frankfurt. Ztg.« poroča iz Stockholma: V sredo se je pripeljalo veliko inozemcev, ki so se še pravčasno odpeljali iz Petrograda. Med njimi je bilo veliko Američanov, Angležev, Japoncev. Visoke ruske osebe bivajo na Finskem. Med njimi se nahaja tudi veliki knez Ciril, ki živi kot izgnanec v Vazi in ki ga smatrajo za pretendenta, če bi bil car odstavljen.

V Rusiji ustavijo za en mesec osebni promet.

Genf, 16. marca. Francoski listi poročajo iz Petrograda: V Rusiji bodo za dobo enega mesca ustavili ves osebni promet, ker bodo le živila vozili.

Stockholm, 16. marca. »Aftonbladet« poroča čez Haparando: Osebni promet so morali zato ustaviti, ker je bil železniški most večinoma podrt. Mesto Tornea je zato od ostalega sveta odrezano.

Bivši poddesetnik poveljnik trdnjave Kronstadt.

Stockholm, 16. marca. Poslanec dume Bielajev, sedanjí poveljnik trdnjave Kronstadt, je po svojem poklicu trgovski sotrudnik in je bil kot vojak poddesetnik v nekem pešpolku.

Nemire povzročile predvsem aretacije voditeljev.

Stockholm, 15. marca. (K. u.) Alle Handa objavlja opise očividcev o dogodkih v Petrogradu med revolucijskim tednom. Nemire je v prvi vrsti povzročilo, ker so zaprli voditelje delavstva. V četrtek so se zopet spopadli. Kozaki in policija je nastopila; a prekucija se je širila. V petek so se oblasti zavedle, kako resen da je položaj. Kozaki so streljali na občinstvo, a odpor je naraščal liki plaz. V soboto je izgledal Petrograd kakor bojšče. Bili so se burni poulični boji, veliko je bilo mrtvih in ranjencev. Več popotnikov poroča, da so kozaki pomagali prebivalstvu; enega policijskega uradnika so kozaki ubili, ker jim je hotel ukazovati.

Upor vodili načelno različni stranki.

Berlin, 16. marca. Poročila, došla poslaništvom severnih držav, izvajajo, da sta pripravljali upor dve popolnoma ločeni stranki, ki zasledujeta različne smotre. Rodzianko in Miljukov vodita takozvani blok, ki je odvisen od Angležev, ki dela z angleškim denarjem tako, kakor želi angleški veleposlanik Buchanan. Šlo mu je, da strmoglavi Galicina in Protopopova, katera so posebno sovražili, ker sta odločno nastopala proti vplivu Angležev. Delavski stranki, ki v dumi ni zastopana, ne gre izključno za prehrano in se zavzema za mir. Med obema strankama posreduje Miljukov.

Duša upora v Rusiji

je bil, kakor poročajo ruski listi, voditelj kadetov Miljukov.

Revolucijski odbor še ne nadvladuje položaja.

Berlin, 16. marca. (K. u.) Stockholm-ski dopisnik »Lokalanzeigerja« poroča, da revolucijski odbor nikakor ne nadvladuje položaja. Na vojaštvo se ni moglo popolnoma zanašati. Živil bo kmalu zmanjkalo. Sodi se, da bo odboru sledila čez nekaj dni revolucijska vlada, ki se bo opirala pred vsem na radikalce in na socialiste. Nemiri postajajo vedno bolj sovražni vojski.

V Nevskem okraju poostreno vojno stanje.

Karlsruhe, 16. marca. »Messagero« poroča iz Petrograda: V Nevskem okraju so razglasili poostreno vojno stanje. Preko Milana se poroča iz Petrograda, da so zaprli v Petrogradu višje učne zavode. Milanski listi poročajo, da v najskrajnejših petrograjskih predmestjih še ni mirno.

Upor v Moskvi traja dalje.

Genf, 16. marca. Upor v Rusiji se hitro širi. V Moskvi so bili krvavi izgredi. Tudi mestno glavarstvo so napadli. Generalni gubernator je zapustil mesto, ki je podobno bojišču. (To poročilo kaže, da revolucija v Rusiji ni popolnoma »soglasna«.)

Kodanj, 16. marca. (K. u.) Iz Haparande se brzojavlja: V Moskvi se nadaljujejo krvavi boji. Vojaški poveljnik moskovskega vojaškega okraja Mrozovski je odklonil, da bi se podredil novi vladi in noče položiti oblasti.

Protirevolucija v Rusiji.

Rotterdam, 16. marca. Trdi se, da pripravljajo ruski činovniki protirevolucijo. Shode prirejajo v tistih petrograjskih okrajih, katerih še uporniki niso zasedli. Uporniki so gospodarji brzojava v Petrogradu in so zaprli železniški promet. Generali, ki jim je bilo zapovedano, naj se peljejo v glavno mesto, so bili med vožnjo obveščeni, da ne morejo priti v Petrograd.

»Times« napovedujejo rusko republiko.

Haag, 16. marca. »Times« pravijo: Nevarnost obstoja, da bo narod začasno vlado prisilil, da odstopi vodstvo socialistom, ki bi ustanovili republiko.

Vstaja na Finskem.

Stockholm, 16. marca. Iz Karlskrona poročajo: Iz Hangö in Helsingforsa došli inozemci poročajo v resnih nemirih v navedenih finskih mestih. V Helsingforsu so bili minuli petek veliki poulični nemiri. Izid še ni znan.

Hamburg, 16. marca. »Neue Hamburger Ztg.« poroča iz Stockholma: V Jernebog in v Vazi na Finskem so se ustanovili neodvisni finski odbori. Čla-

ni dvornega sodišča so z gubernatorjem zapustili Vazo.

Napad Italijanov pri Kostanjevici.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. marca. Uradno:

Sinoči so prostor pri Kostanjevici močno obstreljevali s topovi. Napad Italijanov, ki je na to sledil, je bil pred tem krajem odbit. V bojnem odseku živahno letajo letalci. Na tirolski bojni črti so dalje noseči sovražni topovi obstreljevali Arco in Villa Lavarina.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

Goriško, 15. marca 1917.

Zadnji teden vlada kljub vsemu pričakovanju na bojišču krog Gorice mir. Pač se vršijo vedno tu pa tam medsebojni dvoboji z minami in topovi, posamezni spopadi patrolj, toda večjih napadov ni. Tudi naši kraji v ozadju niso zadnje dni trpeli. Zadnjikrat so obstreljevali Lahi dne 4. marca prostor med Batujami in batujskim kolodvorom. Hoteli so zadeti serpentine tam vodeče ceste. Toda težke granate so kopale jame le po vinogradih. Ta teden k nam prešli italijanski vojaki in laški ujetniki, katere smo ujeli krog Vrtojbe in Šempetra, izpovedujejo v nasprotju z vojaki, ujetimi na Krasu, da ni na italijanski strani nobenega znaka za kako bližnjo ofenzivo od laške strani. Pač pa se Lahi zelo boje Avstrijcev. Splošno pa se opaža med laškim vojaštvom dan na dan naraščajoča letargija.

Italijansko uradno poročilo.

15. marca. Na gornjem koncu Cismona (Brenta) smo v noči od 13. na 14. t. m. gladko odbili sovražni napad proti našim črtam na drugem vrhu Colbricon. Dne 14. marca na celi fronti delovanje artiljerije in podjetja malih pehotnih oddelkov, posebno na Krasu, kjer so naše patrolje prišle čisto do sovražnih črt in od tam prinesle materijal.

16. marca. V okolici Monte Corno, na asijski visoki planoti, je sovražni oddelek ponoči nepričakovano vdrl v naš jarek. S protinapadom smo ga vrgli nazaj. V Cordevole tekmo 15. marca mali patroljski boji na pobočju Monte Siev. Ujeli smo 10 mož. Na fronti juljskih alp živahno delovanje artiljerije in naših pehotnih oddelkov, ki so na nekaterih točkah poškodovali sovražno črto na Krasu.

Burni prizori v italijanski zbornici.

Curib, 16. marca. Prometni minister Arlotta je govoril o spornem vprašanju s poslancem Crespijem, ki je kot zastopnik italijanskih predilnic predlagal ministrstvu, na se udeleži nakupa desetih inozemskih parnikov. Arlotta je izjavil, da ne dvomi o poštenosti Crespija, vendar je njegov predlog nesprejemljiv, ker bi bil za državo škodljiv.

Crespi je ostro odgovoril na izvajanja prometnega ministra in razložil, da je Arlotta samo v korist italijanskih paroplovnih družb odklonil predlog predilnic in s tem oškodoval državo za 33½ milijona na leto, poleg tega pa še za 11 milijonov tozadevnih davkov. Delovanje ministra Arlotta je tedaj čisto negativno. (Pritrjevanje na desni, nemir v središču, burne opazke na levi.)

Komaj je Crespi končal se je (med zasmehljivimi klici z desnice: Sedaj pride zastopnik paroplovcev!) oglašil k besedi prometni minister Arlotta, da pobije kritiko. Ministra so neprestano prekinjevali z ropotom in medklici. Končno so se medklici izpremenili v glasno zahtevo, da se sestavi preiskovalna komisija. Arlotta si je z udarci ob ministrsko mizo pridobil posluha, bil je pa vnovič zasmehovan in prekritičan, ko je izjavil, da bi predlog toliko časa vezal, da bi se medtem že lahko sklenil mir. »Če bi mir prišel nepričakovano,« je dejal Arlotta »bi predilničarji napravili velikanski dobiček, država bi pa bila obremenjena.

Predsednik Marcora je sporočil da je prejel dva predloga glede izvolitve parlamentarne preiskovalne komisije.

Posl. Medigliani (socialist) želi, da se o predlogih takoj razpravlja. Ministrski predsednik Boselli je izjavil, da tudi on želi, da bi zbornica takoj končala to razpravo. Po njegovem mnenju pa je stvarni del razprave že končan in je le še politično vprašanje, če je vlada Crespijev predlog po pravici ali krivici odklonila. Na to vprašanje mora zbornica jasno in izrecno s političnim glasovanjem odgovoriti. Izid glasovanja bo obenem zaupnica ali nezaupnica vladi. Predsednik Marcora je nato prekinil sejo za četrte ure.

Ko je bila seja zopet odprta, je poslanec Chiesa opozarjal ministrskega predsednika, da ni nobenega povoda,

da bi se glasovalo o zaupnici, ker zbornica ne kaže sovražnosti napram vladi, marveč zahteva samo jasnosti, če ima Crespi prav ali Arlotta in da so varovane koristi države.

Nemški podmorski čolni potopili februarja pol milijona ton.

Kristijanija, 16. marca. (K. u.) »Aftonposten« poroča iz Londona: Angleški trgovinski minister Carson je o prehrani Anglije po morju v Aldwinclubu govoril zelo resne besede. Rekel je, da so nemški podmorski čolni potopili samo meseca februarja pol milijona ton. Če bi Nemci tudi v bodoče v taki meri ne nadaljevali uničevanja, bi morali omejiti uvoz. Ne sodi sicer o položaju črnogleda, povedati pa mora narodu resnico, da lahko samostojno presoja položaj.

Februarja potopljenih 731.500 ton.

Dunaj, 16. marca. (K. u.) Mesca februarja je bilo potopljenih skupno 368 topovskih ladij s 731.500 tonami. Med temi je 292 sovražnih ladij s 644.000 tonami in 76 nevtralnih ladij s 137.500 tonami.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. marca. Uradno:

Se nič ne poroča.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. marca. Veliki glavni stani Zopet zmrzuje, nič posebnega. Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Na južnem Ba kanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. marca. Uradno:

Ob Ohridskem in Prespa jezeru boji s topovi. Preprečili smo osamljene sovražne sunke.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. marca. Veliki glavni stan:

Močne francoske sile so podnevi ponovno napadle naše postojanke severno-zahodno in severno Bitolja. Zahodno Nizepolja je vdrl sovražnik v mali širini v najprednejši jarek. V ostalem so se z ljutim streljanjem uvedeni napadi izjalovili, ker se je posadka jako krepko držala in ker je topništvo učinkujoče streljalo. Med Ohridskim in Prespa jezerom smo tudi odbili po močnem ognju izvedene sunke Francozov.

General Sarraill se poročil.

Lugano, 16. marca. General Sarraill se je poročil s strežnico de Johannic.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. marca. Veliki glavni stan:

Nobenih večjih bojev. Boji na predpoljih ob Ancre, na obeh straneh Somme in med Avre in Oise, nekaj mož smo ujeli. Našim naskakovnim četam se je posrečilo, da so tudi pri Arrasu, v Argonih, na vzhodnem bregu Moze, pri Chambrettefe, v gozdu Apremont in severno prekopa Rena-Marne ujele 4 častnike, nad 50 mož in da so zaplenile nekaj strojnih pušk. Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Wilson nabira rekrute.

Wilson nabira rekrute.

Curib, 16. marca. Iz Newyorka: V Združenih državah so pričeli prebirati rekrute.

Že železničarska stavka v Ameriki.

Newyork, 16. marca. (K. u.) Zveze železničarjev bodo v soboto nepreklicno pričele stavkati, če se jim ne dovoli osemurni delavnik in primerno plačilo za nadure.

Razna poročila.

Nemški kancler na Dunaju.

Dunaj, 17. marca. (K. u.) Nemški državni kancler dr. pl. Bethmann-Hollweg se je ob 8. zjutraj pripeljal na Dunaj.

Naše zaloge žita in krmi in naša živina v nevarnosti.

Iz Budimpešte poročajo: Notranji minister razglašajo: Došli so zanesljivi podatki, da nameravajo sovražne države preplaviti osrednje države, posebno Ogrsko, z agenti, katerih naloga bi bila, da požigajo zaloge žita in krmi, med živino pa da širijo smrkavost. Vsakdo ki bi zaznal o kaki taki name-

ri, je dolžan to naznaniti. Kdor ne bi tega storil, bo kaznovan z ječo od 5 do 20 let.

Portugalska prodala Makao.

Madrid, 16. marca. Portugalska je Japonski prodala kolonijo Makao. (Otok Makao leži zahodno od Hongkonga ob izlivu reke Canton.)

Poljaki in srednja Evropa.

V »Narodnyh Listyach« beremo:

Znani nemški »srednjeevropskec« Friderik Naumann piše v svojem tedniku o bodoči Poljski. Pravi, da je to težko, pa toliko se vendar lahko reče, da velik del Poljakov še vedno premišljuje, ali naj prime za roko Srednje Evrope. Na Poljskem je mnogo pasivistov, to je takih ljudi, ki vsled vojaškega zasedenja in raznih drugih vzrokov sicer ne store nobenega sovražnega dejanja, toda svoje osebe in bodočnosti nočejo združiti z nemško-avstrijsko obliko. Zanje še ni prišel zgodovinski trenutek vstajenja. Čakajo in s svojim čakanjem onemogočajo uspeh aktivistov, ki smatrajo kot edino pravilno, da sprejmejo, kar se jim ponuja.

Psihologičen razlog za to najde Naumann v dejstvu, da Poljakom manjka uvidnih voditeljev. Gotovo se med ljudstvom dobijo voditeljski talenti, pa vojni čas ni pripraven, da bi se izpopolnili. Poljaki imajo sicer notable, ki nekaj pomenjajo po svoji družini, imetju ali delu, toda izrazitih političnih osebnosti nimajo. Katoliška cerkev tudi namenoma ne nastopa kot politična sila. Tudi ona čaka!

Idealni cilj narodnega poljskega gibanja je kakor povsod drugod »zjedinitje vseh členov naroda v eno samo popolno suvereno državo«. Pri Nemcih je bilo tako in zato bi moral vsak zgodovine večji Nemec imeti smisel za to narodno misel. Kakor se je svojčas pri Nemcih pelo: »Vse nemčija mora biti«, tako pomenja to pri Poljaki »cela nerazdeljena Poljska«.

Nemci pa so v Bismarckovi dobi dobili spoznanje, da se državni ideali narodov izpolnjujejo le deloma in nikdar popolnoma. Poljakom manjka »mojstra prakse«, ki bi imel smisel za »umetnost možnega«. Naumann omenja dalje: »Da obe srednjeevropski državi vsled zgodovinske nujnosti vztrajata na svojih dosedanjih poljskih zemljah, morajo Poljaki s svojega narodnega stališča smatrati kot veliko vrzel v novi državi«. Naumann pravi, da v današnji svetovni vojni ni mogoče storiti večjega koraka, kakor je osvoboditev Poljske od Rusije, to je odcepitev varšavskega kraljestva od vzhoda in njegova pripojitev k sredi. Komur je to premalo, ta spravlja Poljsko v položaj, kakor ga je ustvaril dunajski kongres. Čeprav pravi Naumann, da Pruska in Avstrija svojih poljskih dežel ne moreta odstopiti dosedaj neobstoječemu in nepreizkušnemu varšavskemu kraljestvu, vendar ne more podpisati izvajani pruskega notranjega ministra Loebella. Kar najbolj žal mu je za te izjave, ker proklamacija bodočega varšavskega kraljestva ima le tedaj kak smisel, ako se prizna poljsko narodnost.

Ustanovitev poljskega kraljestva je dejstvo in tudi pruski minister mora z njim računati. Tej ustanovitvi mora slediti nova ureditev razmerja med Poljaki in Nemci v celi Srednji Evropi, če naj sklep dveh vladarjev ne izgreši svojega namena. Če bodo Poljaki razdvojeni, naj si nihče ne misli, da bodo to vedeli samo na Poljskem.

Na konec je Naumann postavil važne besede: »Poljaki so najmočnejši zahodnoevropski slovanski narod. Če se srednjeevropskima državama v tej dobi velikih izprememb ne posreči s Poljaki napraviti novega računa, tedaj tudi ostali zahodni Slovani ne bodo imeli zaupanja v svoje državljanstvo v srednji Evropi. Danes je na dnevnem redu vprašanje, ali moremo zahodne Slované zvezati s svojo bodočnostjo, ali pa zopet postanejo panslavisti. To ni lahka stvar. Dva cesarja sta v tej zadevi izgovorila pametno in veliko besedo, katere pa doslej vsi niso razumeli in je niso hoteli razumeti.«

Italijanski »Sergente« o Italiji.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Naše uradno poročilo je preteklo dni obvestilo javnost, da je pehotni polk št. ... blizu Asiaga pripeljal 23 ujetnikov. To je resnica. Med temi je bil ujet tudi italijanski »sergente« (narednik), s katerim sem imel priliko govoriti eno uro potem, ko je bil zajet.

Na vprašanje, kako so bili zajeti, je omenil »sergente«, da sam ne ve, kako. Šel sem — tako je rekel — danes zjutraj s temi-le možmi patrolirati. Ob zori pa smo nakrat zapazili za našimi hrbti vaše vojake. Nam ni kazalo drugega kakor se podati. Kako so prišli vaši vojaki za naše hrbte, mi je še sedaj uganjati.

Na vprašanje, ali je laška črta dobro zasedena, pravi, da Lahi se boje naše ofenzive s te strani. Zato je zbra-

no tu najboljše italijansko vojaštvo, ki je po številu močno. Omenil je, da so mu tu kraji dobro znani in je lansko leto ob naši ofenzivi tudi on — tekel pred našimi krogliami in pehotnimi bodalci. Potem so jih preselili na soško črto, odkoder so pred nekaj meseci spet semkraj prišli. Vsi pripadajo 130. pehotnemu polku, ki je imel že ogromnih izgub.

Kako je z menažo — sem ga vprašal. — Kolikortoliko se še živi, je rekel. Meso dobimo še vsak dan. Drugo je pa bolj revno. Tako n. pr. imamo sedaj koruzen kruh, katerega moštvo ne more jesti. Z zabelo gre tudi šepasto. Pijače malo ali skoraj nič. Najbolj pa razburja moštvo pomanjkanje tobaka. Vsakih pet dni dobimo po dve smodki in mal zavitek tobaka. To je vsekako premalo.

Na vprašanje, kakšno razpoloženje vlada med italijanskimi vojaki, je rekel: Kdor pri vojski mnogo zasluži — tako n. pr. višji častniki, ki so pa bolj na varnem — ti zahtevajo, naj se vojaka nadaljuje do skrajnosti. Mi pa, ki imamo z vojsko le škodo, mi smo seveda za mir. Sicer ne prihajamo v poštev. Tri četrtinke laške vojske je proti nadaljevanju krvavega klanja. Navdušenje za vojsko se je v Italiji spremenilo v navdušenje za mir. Vse tarna in tarna, joče, zdihuje, preklinja in še na razne druge načine daje duška svoji notranji nevolji proti nesrečnim laškim državnikom, ki so zahrivil to za Italijo strašno gorje in pretečo polomijo.

Na vprašanje, kakšni letniki so sedaj na bojišču, je odgovoril: Dosedaj se nahajajo na bojišču od 20. do 35. leta. Od 35. do 40. leta opravljajo službo v zaledju. A pri letošnji pomladanski ofenzivi bodo pritegnjeni v ogenj tudi 40 letni. Naknadni nabori se vrše vsak mesec. Moški od 20. do 40. leta so že tako redki v deželi, da se med ženskami izgube.

V civilu — pravi — je pomanjkanje živil splošno. Že poprej naša domovina povečini lačna je sedaj sestrada. Polenta in polenta. Polenta zjutraj, polenta opoldne, polenta zvečer. Bolezen pelagra se je zlasti v južnih, močvirnatih krajih — že pojavila in zahteva žrtve.

Na mojo opombo, ali upajo Italijani, da dosežejo Trst in če obdržijo Gorico, je rekel: Seveda bomo letos spomladi z veliko silo udarili na vašo vojsko. Trst vzamemo. Obdržimo pa Gorico in Trst. — Ko sem mu jaz opomnil, bo to delo silno težko in da naši se sedaj bijejo že ob državnem kolodvoru v Gorici, da so Italijane potisnili na nekaterih točkah nazaj, da pa glavne bitke seveda še niso razvile, a da smo mi pripravljeni na vse eventualnosti, je rekel: Vaša vojska je izborna. To mi vemo. Naša pehota se strašno boji vaše. Ali premoč vendar le navadno zmaga. In mi — Italijani — imamo ob Soči zbrano silno vojsko. Vi še pojma nimate, koliko je tam doli našega vojaštva. Naš udarec bo silen, tako da zlo mi Vaš odpor. — Ko sem mu rekel, da naši topovi bodo grmeli in zemljo tresli kakor na sodnji dan in da bodo Lahi tam doli na Goriškem gotovo tepeni tako kakor še nikoli poprej, je konečno rekel: Če bomo res tako tepeni ob Soči in še Trsta v letošnji spomladanski ofenzivi ne zavzamemo, potem smo pri kraju. Naš odpor bo zlomljen in Italija bo gotovo pripravljena na kaka mirovna pogajanja.

Možu se je videlo, da je še precej naobražen. K nama so pristopili še nekateri drugi ujetniki, in prvo vprašanje je bilo, kako menažo imamo. Na mojo opazko, da smo mi z jedačo dobro preskrbljeni, enako s tobakom, z obleko in z vsemi bojnimi potrebščinami in da tudi vojakom ujetnikom se pri nas slabo ne godi, so bili prav veseli. »Sergente« je pri tem omenil: »Pri nas pa pravijo, da ljudje v Avstriji že od lakote umirajo.« Ko sem mu nato omenil, da seveda ni pri nas veliko življenja v izobliju, a da o lakoti, o preteči nevarnosti in o umiranju za gladom ne more biti govora, so ujetniki rekli, da laški listi lažejo, ko pišejo dan za dnem da bo Avstrija pred Lahi kmalu kapitulirala. — »Seveda lažejo«, sem dodal. »Italija bo še bridko obžalovala svoj nesrečni korak, ki je spravil italijansko ljudstvo v grozno bedo. In pa: Če ni mogla laška vojska v devetih ofenzivah prodreti do Trsta, ne bo tega dosegla tudi z deseto ne. Pri tem morate še to upoštevati, da smo mi bili do sedaj proti laški vojski še skozi in skozi v defenzivi, izvzemši lansko spomlad tu na Tirolskem. In tu na Tirolskem smo vas samo z enim udarcem potisnili nazaj 20 kilometrov. Kar se je lansko leto tu odigralo, se zna letos ponoviti ob Soči.«

»Sergente« je k temu molčal, drugi so pa rekli kar vprek: »Naj bo potolčen Peter ali Pavel, ali pa tudi sam Ca-

dorna, le da bi se vojska končala. Saj mi Italijani se bijemo samo za bogate, za reveže se nihče ne zmeni.«

Tako mislijo mnogi italijanski ujetniki. Potem, ko so rekli še to in ono, so odkorakali proti Tridentu, katerega so tako želeli videti. Njih želja se jim je izpolnila. —ič.

Zdravstveno oskrbovanje bolnikov in ranjencev v Ljubljani.

Piše polkovni zdravnik dr. Mavricij Rus.

(Z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana.)

(Dalje.)

Neizrekljivo, nepopisno veselje, zanos se polasti vojaka, ko zagleda vabljivo, suho, toplo mrčesa prosto postelj s svežim belim perilom! Beseda uživost ni poetična in kadar govorimo o tem, da se je moral kdo očistiti uši, se ne moremo ubraniti nekakemu posmehu. A za trpečega vojnika je naravnost klasična blagodat, da se očisti uši. Sedaj se more izmučeni, utrujeni mož tako prav po mili volji naspiti in izpočiti! Nenavadna, izredno blagodejna izprememba v načinu življenja je tako velika in živa, da se zdi marsikomu, kakor bi bil v raju, v nebesih ter izražajo svoje veliko veselje nad tem v pismih in dopisnicah. Da, nekatere genialno nadarjene nature zlagajo celo pesmi ter v sicer šepavih, pa odkritosrčnih verzih hvaležno opevajo rešitev trpečega človeštva neznoznega mrčesa in slave popolno iztrebljenje nadležnih, bacilom prijaznih uši, muh in stenice kot glavni pogoj za vrnitev zlate dobe!

Dvakrat na dan obišče načelni zdravnik oddelka s svojim asistentom vse bolnike in ranjence. Vsakega natančno preišče in po svojem spoznanju odredi nadaljni način zdravljenja, dajanje zdravil, dijetno itd. Zanimivo je, da so med zdravniki ljubljanske garnizije zastopane skoro vse narodnosti monarhije, tako da se morejo bolniki s svojimi zdravniki pogovoriti v maternem jeziku. Tudi dušni pastirji, bolniški strežniki in strežnice so iz vseh dežela države ter morejo v slučaju potrebe služiti kot tolmači.

Pohvalno treba naglasiti, da se bolniki po vseh zdravstvenih zavodih ljubljanske garnizije kar najbolje negujejo in vestno zdravijo. Izkušeni, sposobni zdravniki jim posvečajo vse svoje zmožnosti in znanje ter se trudijo z neumorno vnemo, da zadoste izredno velikim zahtevam vojaško-zdravniške službe. V vsakem posameznem slučaju se vse stori, da se bolnika reši trpljenja ali se mu bolečine vsaj olajšajo. Armada je lahko ponosna na svoje zdravnike.

Ljubljanska garnizija razpolaga tudi z lepim številom zdravnikov specialistov in vseučilišnih docentov, ki so na glasu daleč preko mej monarhije. Tako deluje tu več specialistov za notranje bolezni za živčne in duševne bolezni, za kirurgijo za očesno zdravilstvo, za ušesne, nosne in vratne bolezni, za spolne in kožne bolezni, za röntgenologijo za bolezni sečnih žlebov in zobno zdravilstvo. Vsak trpeči vojniček je deležen najboljše zdravniške oskrbe, da bi mu boljše ne mogli nuditi na prvih klinikah monarhije.

Vsa pažnja se posveča tudi profilaktičnim odredbam, da se prepreči epidemične bolezni; vestno se izvršuje cepljenje proti kozam, koleri, tifusu.

Tem varnostnim cepitvam bolnikov in ranjencev kakor tudi strežniškega osebja in sanitetnega moštva, ki se ponavljajo ob določenem času, se je zahvaliti, da se je posrečilo ljubljansko garnizijo obvarovati vsake večje epidemije, kar se gotovo ne sme podcenjevati, temmanj, ker so, kakor znano, ugonabljalno kužne bolezni najkru-tejše spremljevalke velikih vojn.

Prehrana v naših bolnišnicah ni samo zadovoljiva po količini in kakovosti marveč zasluži neomejeno priznanje in vso pohvalo. Dietne oblike, ki so tačas predpisane v naši armadi, so preizkusili in odobrili najvišji poveljniki in so tako odmerjene, da ne more v tej nadvse važni zadevi noben količ-kaj objektivni presojevalec najti kaj graje vrednega in se ne more pritoževati noben pravicoluben mož. Sicer je pa oskrbujočemu zdravniku prepuščeno, da po potrebi in vrsti bolezni predpiše bolniku na njegovo željo poleg redne dijetne še kak priboljšek ali dodatek, ki je primeren fazi bolezni in splošne-mu stanju bolnika, in sicer v največji mogoči izmeri.

Toda ne manjka domišljavih »ostroumnih« glav, ki hočejo vse boljše vedeti in govoriti o stvareh, katerih še nikoli videli niso: ta vrsta ljudi ne bo,

kakor se zdi, nikoli popolnoma izumrla. Ti čudni sanjači trdijo trmoglavost: Da, vse prav in lepo, toda kaj mi pomaga plašč, ako ni zvit? — Na papirju je vse dovoljeno. Lepo. — Toda mož vendar-le vsega tega ne dobi! Zakaj ne iz enostavnega vzroka, ker bolnišnice tega nimajo. Ergo, tako pravijo, oskrba v bolnišnici ni taka kakor bi morala biti.

Naša skladišča so tudi tačas v teh najkočljivejših mesecih več nego bogato preskrbljena. Na stotine vreč, zabojev in sodov, polnih najboljših živil, je naloženih po shrambah in kletah naših bolnišnic, tako da se smemo s polnim zaupanjem nadjati, da bomo do prihodnje letine kar najboljše izhajali. Sicer pa živa Ljubljana po pravici glas, da je eno najboljše aproviziranih mest v monarhiji.

Ob blagodejnem miru, snagi in reodu, ob ljubeznjivi negi ter tečni in okusni hrani se ljudje vidno popravljajo po strašnih trudih in pomanjkanjih. Že po malo dneh se splošno stanje bolni-ka vidno okrepi. Najboljše priče izvršne oskrbe v naši garniziji so vojaki sami, ki po kratkem času zapuščajo naše zdravstvene zavode in odhajajo dalje v etapni prostor ali v ozadje ali pa nazaj na fronto, v vrste bojujnikov, kjer veselo plapolajo v vetru zmagovite zastave Avstro-Ogrske in njenih zaveznikov ter kažejo našim vojnim trumam pot do novih zmag.

Z vsako pošto prihajajo v bolnišnice časopisi vseh jezikov v državi ter se s pismi in pošiljatkami vred razdele med bolnike. Razentega si more vsak pacient izposoditi knjige in časopise zabavne ali poučne vsebine iz bolnične knjižnice. Od časa do časa nudijo vojaški koncerti s svojimi veselimi koračnicami, melodijoznimi valčki, kakor tudi z glasbeno in umetniško višje stojičimi izvajanci prijetno izpremembo v bolnišnem življenju, ki nikdar ne zgreši svojega učinka. Kinematografične predstave so na dnevnem redu.

Kakor hitro dospe bolnik ali ranjenec v bolnišnico, se to takoj sporoči njegovim staršem ali drugim domačim in kratko opiše njegovo stanje. Dovoljenje za obiske se daje vedno z največjo svobodoljubnostjo, v kolikor dotični oddelek ni morda pod zaporo radi kakkega sumljivega slučajja kužne bolezni. (Dalje.)

Iz seje mesnega aprovizacijskega odseka.

dne 16. marca 1917.

Prihodnji teden se razdeli na močne karte po ¼ kg ječmeneve moke za kuho in ¼ kg ržene moke. Za kruh je moke v istem razmerju, kot dosedaj, dovolj v zalogi.

Iz poročil o aprovizacijski potrebščini Ljubljane v času od 1. aprila do 31. avgusta 1917 je povzeti sledeče:

Za peko se porabi v vojnem času krušne moke mesečno: v mestni pekarni 174.000 kg in pri 23 pekah 120.000 kg; skupaj torej 294 vagonov moke. Ako se račun z označeno potreščino in upošteva obstoječo aprovizacijo zalogo krušne moke, potrebuje mestna aprovizacija za dobo petih mesecev še 127½ vagonov moke za kruh.

Za kuho porabi mesto mesečno petnajst vagonov moke, torej za pet mesecev 75 vagonov moke. V resnici mesna aprovizacija te množine moke doslej ni prejela, ker se šteje v odmerjeni kontingent moke za kuho tudi druga živila, kot fižol, ješprenj in kaša. Računati je torej z vsemi naštetimi živila za eno. Konec marca bode ostalo v zalogi okroglo pet vagonov predmetnega blaga, zato bo morala dobiti mestna aprovizacija za ostalih pet mesecev še 70 vagonov bodisi moke za kuho, fižola, ješprenja, kaše ali ajdove moke. Zavzeti se bode najbolj za dobavo moke za kuho, akoravno je malo upanja, da tudi dobi mesna aprovizacija večje množine moke, ker zaloge pohajajo. Nasprotno so pa zaloge fižola, kaše in ješprenja gotovo tako velike, da bode mogoče kriti zahtevani kontingent 70 vagonov.

Premoga potrebuje mesna aprovizacija za leto 1917. 18.200 vagonov. Letošnjo zimo se je preskrbelo poleg drugih potreb tudi najmanj 500 strank s premogom. Opazalo se je pa, da so dobro situirane stranke sredi zime ostale brez premoga, akoravno so imele priliko preskrbeti se s premogom v preteklem poletju. Takih ljudi, ki so samo vsled malomarnosti naenkrat brez premoga, mestna aprovizacija nadalje ne bo mogla več zalagati. Vsakdo, kdor količkar zmore, naj se takoj v poletnih mesecih preskrbi s premogom, da ne bode potem v hudi zimi brez kuriva.

Do 31. avgusta bi potrebovala Ljubljana 225 vagonov krompirja. Z gotovostjo se pa lahko že danes trdi, da krompirja ne bo. Zato je neobhodno potrebno, da se za krompir išče kritja v drugih živilih. Umetno bi bilo razdeljevanje fižola, katerega bi se potrebovalo v ta namen vsaj 22 vagonov.

Za dobo prihodnjih petih mesecev potrebuje Ljubljana nadalje najmanj 1000 glav govedi in 2000 telet ter 10 vagonov masti. Kontingent za prašiče še ni ugotovljen.

Odsek sklence, da se potrebnost Ljubljane glede moke, deželni pridelkov, premoga, klavne živine in masti obrazloži v posebni spomenici deželni vladi, žitnoprometnemu zavodu in centralnemu uradu za prehrano s prošnjo, da se zahtevane množine tudi neprikrajšano odkazejo mestni aprovizaciji.

Kakor že poročano, se je mestna aprovizacija ponovno pritoževala glede dobav moke iz H. Hechtbergerjevega mлина na Količevem. Upravičenost pritožb je pravkar potrdila uradna analiza Hechtbergerjeve moke, ki konstatira: Moka za kuho odgovarja tipnemu vzorcu št. 2 mesto št. 1, ali v denarju 42 K proti 58 K. Iz navedenega sledi, da je aprovizacija plačevala moko za 1600 K pri vagonu dražje kot bi bil mlin v resnici smel računati. Pri moki za kruh je nadalje konstatirano, da je prav slaba za peko, dočim je ovsena moka k večjemu dobra za krmo in prav slaba za peko kruha. Mestna aprovizacija se bode najodločneje zavarovala proti takemu ne-reelnemu postopanju Hechtbergerjevega mлина, in to tembolj, ker mora pri tem občinstvo vsled takih manipulacij uživati elab, skoraj neužitni kruh.

Zadnje dni je nastala kar največja kalamiteta govejega mesa na ljubljanskem trgu. Vzrok pomanjkanja mesa je, da so dobili mesarji v prvi polovici marca mnogo lažjo živino kot preje in končno, ker prebivalstvo vedno bolj sega po mesu, vsled splošnega pomanjkanja živil. Mestna aprovizacija je pričela raziskovati, kam gre pravzaprav vse meso. Mesarji so morali predložiti sezname, komu prodajo meso. Pozneje se je pozvalo tudi gostilničarje in zavode, da naznanijo potrebnost govejega mesa in predlože sezname stalnih gostov. Ugotovilo se je, da so mesarji oddajali večje množine govejega mesa vojaškim odjemalcem, akoravno je meso določeno izključno le za civilno prebivalstvo. Mesarje se je vsled tega poučilo, da je napotiti nakupovalce vojaških oddelkov do njihove režijske klavnice in obenem naročilo, da smejo več kot dva kilograma govejega mesa naenkrat prodati le takim strankam, ki se izkažejo z nakazilom mestne aprovizacije. V prvem dokazanem slučaju, da se kak mesar ne pokori odredbi mestne aprovizacije, takoj izgubi pravico prodajati goveje meso. Gostilničarjem in zavodom so se izdale posebne nakaznice za goveje meso po številu stalno prehranjevanih oseb. Tudi pri gostilnah in zavodih se je konstatiralo, da gre mnogo mesa v izgubo za civilno prebivalstvo. Do danes se je porabilo do 3000 kg govejega mesa tedensko v gostilnah in zavodih. Če se bode izkazala kalamiteta govejega mesa vedno večja, ne bode nič drugega preostalo, kakor da se uveljavi tisti princip pri mesu kot pri moki in kruhu; pravico do govejega mesa imajo edinole v Ljubljani stanujoče osebe in njihče drugi.

Prihodnji teden se bode razdelilo prebivalstvu štiri vagone krompirja v Mühl-eisnovem skladišču na Dunajski cesti. Krompir se prične oddajati za VIII. in IX. okraj, in sicer na krompirjeve karte. Poleg karte pa mora imeti vsaka stranka potrdilo od hišnega gospodarja, da nima pravič krompirja v zalogi. Aprovizacija ima na razpolago samo štiri vagone in ni pričakovati, da bi dobila še kaj krompirja. Krompir je zato namenjen za najpotrebnejše. Hišni gospodarji naj bodo zato vestni pri izdaji potrdil strankam. Vsako nevedno potrdilo odvzame največjim revežem krompir. Krompirja dobe za enkrat družine do petih oseb 5 kg in družine, ki štejejo več kot pet oseb 10 kg. Podrobnejšo razporedbo oddaje krompirja se objavi še na drugem mestu.

Prihodnji teden se prične s prodajo jaje v vojni prodajalni v Gosposki ulici, in sicer na krušne karte po tri kose. Prične se s prodajo s IV. okrajem.

Gospodarske beležke.

Zakaj ostrejša preganjamo dražilce in špekulante. Kakor pišejo z Dunaja »Münchene. N. N.«, je to želja novega cesarja. Vrhovno armadno vodstvo je nedavno opozorilo, da se bomo z živili in ostalimi potrebščinami le tedaj prebili do konca vojske, če se proti zločinskemu kopičenju blaga nstopi z najstrožjo kaznijo. Za resnost, s katero ti krogi presoja položaj, je značilno, da vrhovno armadno poveljstvo te vrste zločin šteje za veleizdajo.

— Planšarji in sirarji. C. kr. vojno ministrstvo je v sporazumu s C. kr. ministrstvom za deželno brambo na predlog C. kr. ministrstva za poljedelstvo odredilo, da se planšarji in sirarji, ki jih ni mogoče pogrešati, odvežejo od vojaškega službovanja tudi letos, in sicer za dobo od 1. maja do 15. oktobra in so te oprostitve deležne vse vrste starosti. Tozadevna odredba, ki se tiče planšarjev in sirarjev, stojičih sedaj v vojni službi, se bo pozneje izvršila.

Centralo za izvoz jaje iz Hrvatske in Slavonije ustanove v Zagrebu.

Znamenje časa. »Čeche« piše: Minule dni je 22 letni delavec Franc Šimek s pomočjo 13letnega šolarja iz Kladna ujel sto kron vrednega psa tamošnjega posestnika. Psa sta na dečkovem domu ubila, odrila, spekla in pojedla. Kako jima je dišala pasja pečenka, viri ne povedo. Toliko se pa ve, da je orožništvo zvedelo za Šimkovo obrt, na kar je bil nemudoma prijet. Zdaj ima Šimek v zaporu vojaškega sodišča v Pragi dovolj prilike premišljati o prepovedani pasji pečenki.

Ni neumno! Ogrski poljedelski minister je objavil, da tiste ženske ne bodo dobile podpore, ki ne bodo hotele pri kmečkem delu pomagati. Ne vemo, če bi bila taka odredba pri nas tudi potrebna. Ne nepotrebna bi gotovo ne bila za tiste ženske, ki podporo zapravljajo.

Dnevne novice.

+ **Novi ravnatelj kabinetne pisarne.** Cesar je imenoval, kakor poročajo listi, tajnika kabinetne pisarne viteza pl. Polzerja za ravnatelja kabinetne pisarne in ga je imenoval za tajnega svetnika.

Odkrito in iskreno besedo na naslov Nemcev je napisalo splitsko »Naše Jedinstvo«. Ne veruje sicer, da bi se po tolikih žrtvah, ki jih doprinašajo vsi narodi za državo, mogle izpolniti želje nemškega radikalizma. Vendar bo — za vsak slučaj — dobro, ako se v interesu monarhije izreče odkrita beseda. Zdi se, kakor da danes niti ni javnega mnenja slovanskih narodov v državi. Ne bi hoteli pa, da bi se izvestni nemški politiki varali in da bi resno mislili, da nam je v vojni ugasnila vsaka iskra čustvovanja za naše narodne svetinje in ognja za naša narodna prava v državi. Ne bi hoteli, da bi se dotičniki res sedaj odločili za kak korak evolucije — za nemško Avstrijo iz dosedanje Avstrije narodov. Čim nam pride mir, bo slovanska duša iskala svoje mesto, svoje pravo, svoje ideale. In tedaj bi se pojavila kal novi borbi v notranjosti monarhije in bi se obnovili stari pretesljaji in stare krize! To bi bilo hudo zlo za monarhijo. Naj se nikar ne vara jo nemški profesorji, teoretiki in politični — deklamatorji: mi ne odnehamo v ničemer, kar posega v naše narodne svetinje, svobode in interese. V miru ne bi priznali nikdar, kar bi se nam sedaj usililo na škodo našega naroda — proti njegovi volji in njegovim interesom! Tako je kakor pravi splitski list! To naj si zapomnijo vsi, ki bi hoteli izkoristiti sedanji moment za kake enostranske namene in programe!

+ **Petdesetletnico** svojega rojstva je predvčerajšnjim praznoval odlični slovenski šolnik in pisatelj, ljubljanski gimnazijski profesor dr. Jože Debevc, znan po svojih dijaških povestih »Vzori in boji«, »Do zmage« in prevodu Danteja »Divina Comedia«. Glavno njegovo delo in zasluge pa so v šolski sobi, kjer je slovenskemu ljudstvu vzgojil in izobrazil celo vrsto dobre inteligence. Zaslužnemu jubilaru in godovniku želimo vse najboljše.

+ **Pomoč za brežiški okraj.** Ze ponovno smo opozorili, da pri potresu ni trpelo samo mesto Brežice, ampak tudi okoliške občine, n. pr. Zakot več nego Brežice same, posebno veliko tudi kraji na Kranjskem. Za to zahteva krščanska dolžnost, da se vsem pomaga. Nemško časopisje in nemška javnost o tem očitno niso poučeni, ker se pobira skoro izključno samo za Brežice.

Naročnike »Bogoljuba«, ki prejemajo na svoj naslov po več izvodov, prosim upravitelja lista, naj se jej morebitne spremembe glede števila sporoče do 20. vsakega meseca, da se more še pravočasno urediti ekspedicija za dotično bližnjo številko.

Iz Tržiča, Katoliška društva so dobila te dni za izražene sožalne in lojalnostne izjave ob smrti Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa obvestilo od C. kr. okrajnega glavarstva, da se jim vsled Najvišjega povelja izraža najsrčnejša Najvišja zahvala. — Šolsko kuhinjo v dnevnem zavetišču obiskuje dnevno nad 90 otrok. Veselo je gledati, s kako slastjo ti malčki zauživajo dobro pripravljeno, tečno kosilce. Po trikrat do štirikrat jim napolnijo č.č. sestre skledice. Vedno naraščujoče število otrok izpričuje, kako potrebna je ta kuhinja in kako so z njo otroci zadovoljni.

— **Fml. Kraussler umorjen.** Celovski in graški listi poročajo iz Celovca: V petek 16. marca ob pol 12. uri dopoldne je vpokojenega fml. Rud. Krausslerja ustrelil njegov vojaški sluga. Oddal je nanj štiri strele. Morilec se je sam javil vojaški oblasti.

— **V Trbovljah v rudniku** se je smrtno težko poškodoval tamošnji pre-

mogar Josip Vidmar. Prebilo mu je čelo, poškodovalo levo oko in nos. Pripekljali so ga z rešilnim vozom z južnega kolodvora v nezavestnem stanju v deželno bolnišnico, a poškodba je bila pretežka, da bi se mu moglo še pomagati ter je isti dan ob 9. uri zvečer umrl.

Dvojni umor. V Djakovu sta bili umorjeni Marija Rogić in Ana Imbriček. Vzrok umora kakor tudi zločinec še ni znan.

— **V domačem vodnjaku se je utopila** kmečka gospodinja Alojzija Kranjc v Nandjem selu. Zapušča tri majhne otroke v starosti od 1 meseca do 5 let. Njen mož je v ruskem ujetništvu. Nesrečnica je živel zelo tiho in sama zase in je splošno mnenje, da je storila nesrečno smrt v trenotni duševni zmedenosti.

Nedeljski lovec in kmet. Lovec, ki nič ni ustrelil, vidi za kmečko hišo jato kokoši. Na tnalu sedi kmetič, vleče iz pipice in opazuje kokoši. »No, očka,« ga odgovori lovec, »dam vam 10 kron, da smem enkrat počiti med kokoši, in kar obleži, bo moje.« — »Nimam nič proti temu,« odvrne kmet in vzame 10 K. Lovec ustrelil in štiri kokoši obleže. »Sedaj pa glejte, da izginete,« pravi kmetič, »kokoši niso moje.«

Notranja politika.

Nemška mornariška šola v Trstu.

Dunaj, 16. marca. Mestni svet je sklenil pridružiti se zahtevi po ustanovitvi nemške mornariške šole v Trstu. Sklenil je v ta namen posebne štipendije. Nemški učni jezik utemeljujejo s tem, da naj tudi avstrijski Nemci dobijo pristop v trgovsko mornarico, da dajo avstrijski trgovinski mornarici tudi avstrijski značaj.

Oktroj jutri 18. marca?

Monakovo, 14. marca. »Münchener N. Nachr.« poročajo z Dunaja: Ker so črtali prvotno oznanjeni termin, 14. marca, za objavo vladnih naredb o jezikovnem vprašanju, okrožni razdelitvi in poslovniku, se zdaj imenuje 18. marec kot dan objave.

Ljubljanske novice.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bode imelo na praznik sv. Jožefa, 19. t. m., ob 7. uri v Križanski cerkvi sv. mašo in sv. obhajilo. Društvo vabi vse svoje člane, da se pobožnosti zanesljivo udeležijo. Sv. maša se bode darovala za društvenike, ki so na bojnem polju ali v vojni službi.

Ij V Gospodu je zaspala danes zjutraj v visoki starosti 85 let gospa Ivana Pajnič, vdova po višjem komisarju finančne straže, mati gosp. državnega pravdnika dr. Edvarda Pajniča. Pogreb se vrši iz Sodne ulice št. 13 v ponedeljek dne 19. t. m. ob 4. uri popoldne. Blag ji spomin!

Ij Ogenj. Včeraj popoldne ob tritret na tri pričelo je goreti pri posestniku Sraku (po domače Klemenu) na Ilovici št. 38. Pogorela je streha, nekaj slame in mrve ter drugega orodja. Pohištvo se je večinoma posrečilo rešiti. Škoda je znatna in ker je posestnik reven ter zraven še pri vojakih, se priporoča usmiljenim srcem. — Kozolec, ki stoji čisto blizu hiše, se je posrečilo kljub zelo močnemu vetru obvarovati ognja. Ogenj so pogasili domačini, ognjegasev ni bilo. Posestnik je bil le za neznatno vsoto zavarovan.

Ij Prodaja moke se vrši od torka 20. t. m. naprej. Na vsakih desnih deset odrezkov se dobi četrt kg ječmenove moke za kuho kg po 66 v. in četrt kg ržene moke kg po 52 v.

Ij Leve odrezke in številke močnih izkaznic se mora strankam vrniti, ker se bodo na iste oddajala najbrže druga živila.

Ij Mesne karte namerava v Ljubljani upeljati deželna vlada.

Ij Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani ima redni občni zbor v nedeljo, dne 18. marca 1917 ob pol 2. uri popoldne v gostilni pri Lovšin Černe, Hlišerjeva ulica 14. Ako bi ta ne bil sklepčen, se bode vršil uro pozneje drug občni zbor, ne oziraje se na število navzočih članov.

Primorske novice.

Odlikovani slovenski junaki. Odlikovan je s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda praporščak Albin Šiškovič, sin g. Karla Šiškoviča iz Črnege kala.

Odlikovanje. Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je premilostno podelilo g. Ivanu Laharnarju, županu na Št. Viški gori na Goriškem vojni križec za civilne zasluge III. razreda.

Obdelovanje polja na Goriškem. Vrše se priprave za obdelovanje polja na Gori-

škem. Okrajna glavarstva so odposlala sezname posestnikov posameznih občin, ki so potrebni za gospodarski dopust, pristojnim vojaškim poveljstvom. Le če se to izvede, je upati na uspešno obdelovanje polja.

— **Zlati zaslužni križec** na traku hrabrostne svetinje je podelil cesar Karlu Ceh in Jožefu pl. Kuhacevich poštobrozajavnega urada v Trstu.

Umrl je v Dolskem Josip Molan, trgovec in krčmar v St. Andražu pri Gorici.

Ročne granate in otroci. Desetletni in petletni deček v Vel. Žabljah na Goriškem sta našla ročno granato. Poskušala sta, kako bo počila. In res je počila, razbila okna blizu stojišč hiš in en drobček je celo priletel v šolsko sobo med poukom. Čudno je, da se dečkoma ni nič pripetilo in da ni bilo tudi druge nesreče. Treba bi bilo tozadevno od pristojne strani pač večje previdnosti.

— **Umrl** je v Steinklammu trgovec v Avčah g. Peter Zbogar.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

»Danica, Dunaj. Naznanilo o občnem zboru, ki se vrši danes 17. t. m. na Dunaju, smo dobili v Ljubljano danes 17. t. m. z dopoldanske pošte. Vaše pismo pa je datirano z 13. marcem!

Bolečine v prsih naj bi vsakdo hitro odpravil. Skušnja uči, da obolela prsa izgube svojo gibljivost, vsled česar postane dihanje težje in dovajanje kisika v kri počasneje. Vsemu temu se je lahko izogniti, če se prsa in hrbet vtirajo s Fellerjevim bol lajšajočim fluidom iz rastlinskih esenc znamke »Elza-Fluid« in v slučaju potrebe tudi krepko masira. — Take masaže z »Elza-fluidom« ne odstranijo samo bolečine, ampak kroženje krvi. Za take masaže pa naj se uporablja le staro preizkušeno sredstvo kot je »Fellerjev Elza-fluid«. Predvojne cene. 12 steklenic stane le 6 kron poštne prosto. Edino pristen se naroča pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatršt. št. 134 (Hrvatska). Istočasno se pa lahko naroče Fellerjeve lagodne odvajajoče rabarbarske kroglice znamke »Elza-kroglice«, da so v slučaju prebavnih težkoč, zaprtja itd. takoj pri roki. — 6 skatljic stane 4 K 40 h prosto poštne. Oboje domačih zdravil bi ne smelo manjkati v nobeni hiši. — Kogar mučijo kurja očesa, naj si nabavi izborni Elza-izdelek: Fellerjev turistiški obliž za kurja očesa; cena 1 K in 2 K. (-cb-)

Pri napetosti v želodcu, koliki, kislem pehanju, silni gorečici, pomanjkanju teka pospeši naravna Franz-Josef-grenčica po svoji lastnosti, da naglo in izdatno očisti jedilni kanal, ne samo prebavno delavnost, marveč tudi splošni počutek. Iz znanstvenih poročil medicinske klinike kralji. vseučilišča v Budimpešti se razvidi, da je »Franz-Josef voda« prav tako zanesljivo kakor brez vsakih težkoč učinkujoče odlično sredstvo proti zaprtju in se kot tako obče hvali.

Ivan Dolinar: Albanska špijonka. Knjižica nam nudi na 74 straneh zelo lepo povest iz zadnje balkanske vojske. Cena nevezani knjižici s poštino 90 v.

»Lepa Blanka«, roman, spisal P. Zaccane, prevel Josip Medic (220 str.). Cena nevezani knjižici s poštino 2 K.

V kratkem spregovorimo več o obeh knjižicah; dobivata se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštne priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Ne prezrite današnjega oglasa „Srečkovnega zastopstva“!

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj list v Novem mestu

Dolenjske novice
vsi dolenjski rojaki, četudi živite izven Dolenjskega po vsem Slovenskem. Naprej plačana letna naročnina 3 krone. — 604

Izurjena prodajalka

vajena mešane stroke, želi mesta v kaki trgovini na deželi z mešanim blagom. Naslov se poišče pri upravi lista pod št. 624.

Vsakovrstne

108

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu v obilo naročiti. Cene primerno nizke, postrežba, kakor je v takem času najbolje mogoča. FR. GERAR, tov. slamnikov v Stobu, pošta in žel. post. Domžale pri Lj.

Slav. občinstvu in gosp. trgovcem priporočam

slamnate čevlje (šolne)
in slamnate podplate za v čevlje

katere sem začel izdelovati na debelo, tako da vsakemu lahko postrežem. Ker je druga obutev tako draga, bode ta za osebe, ki imajo opravilo v sobah prav dobro došla. Naj vsak poskusi! **FRANC CERAR**, tovarna slamnikov v Stob-u, pošta Domžale pri Ljubljani. 170

Glasovir

632

se išče v najem ali v nakup. Ponudbe z natančnim naslovom na upravo lista pod šifro »Glasovir«.

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28 (prej v Gorici)

vlj. priporoča novo zalogo koles, šival. strojev, gramofonov, žepnih elektr. svetilk, kompl. že od K 2.—. V zalogi vedno par tisoč. Najboljše baterije. Posebno nizka cena za razprodajalce. Pismena naročila se takoj izvrše. 450

Orehov les v hloilih
Kostanjev les v polenih in hloilih

2407

kupim

vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni. **J. POGAČNIK**, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Bazar na Bledu

pod kolodvorom da z blagom vred v najem Jerica Žirovnik v Gorjah pri Bledu. 633

V najem ali na račun se prevzame takoj ali pozneje

gostilna

Zeli se poleg par njiv. Ponudbe sprejema uprava lista pod »Gostilna«. 634

Drvarji

vojaščine prosti

5 do 6 mož ali tudi več se sprejme proti dobri plači za Koroško za delo od 1. maja do konca oktobra 1917. Plača se na dan ali v akordu po dogovoru. Ponudbe pod števil. »1000—568“ na upravo tega lista.

Išče se poljski čuvaj.

Nastop s 1. aprilom 1917. Plača in drugo po dogovoru. Invalidi imajo prednost. **Županstvo občine Moste pri Ljubljani**. 631

KUHARICA

dobro izveščana, ki je bila že samostojna gospodinja, vajena vseh gospodinskih del, išče mesta h kakemu gospodu. Naslov pove uprava tega lista pod št. 616.

Proda se takoj 630

pritlična hiša

z vrtom. Več se polzve pri g. notarju Galetu na dež. sodnji v Ljubljani.

Knjižgovodkinja,

s prakso išče za takoj službo. Naslov se polzve pri upravi lista pod št. 638.

Gozdni manipulant
obenem
DELOVODJA

se išče za Koroško za trajno mesto. Vsaj delno znanje nemščine se zahteva. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. »1000—569“

Redni občni zbor**Kranjske deželne vinarske zadruga**

se vrši

o torek, dne 3. aprila 1917, ob 10. uri dopoldne
v deželnem dvorcu v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju zadruga.
2. Računski zaključki za l. 1915 in 1916.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

653

Občni zbor je veljavno sklepčen le takrat, če je zastopan najmanj deseti del zadrugnikov, v slučaju nesklepčnosti vsled prepiche udeležbe bi se moral razpisati v treh tednih drugi občni zbor, kateri bi smel potem brezpogojno sklepati. Zadrugniki, ki se ne udeležijo občnega zbora, zamorejo biti zastopani po drugih zadrugnikih na podlagi zakonito napravljenih pismenih pooblastil. Vsak zadrugnik sme le enega drugega zadrugnika zastopati.

V Ljubljani, dne 17. marca 1917.

Za kranjsko deželno vinarsko zadrugo:

C. Dolenc, podpredsednik.

Dr. V. Pegan, predsednik.

„KARL“ baterije
so arvtstveno zavarovane ter se ne primerjajo z manj vrednim
K. A. Kregar.
Edina največja razpošiljalnica baterij in električnih svetilk na Kranjskem
Ljubljana. Ljubljana.

Mesto posebnega obvestila.

Zalostnim srcem javljamo vsem sorodnikom in znancem tužno vest, da je naša ljuba mati, gospa

IVANA PAJNIČ

vdova po c. kr. višjem komisarju finančne straže

danes dopoldne v 85. letu svoje starosti po sprejemu svetotajstev za umirajoče udano v Bogu umrla.

Pogreb vršil se bode v ponedeljek 19. marca 1917 ob 4. popoldne od hiše žalosti, Sodna ulica 13 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 17. marca 1917.

Antonija Pajnič, zasebnica, hči. **Dr. Edvard Pajnič**, c. kr. državni pravdnik, sin. **Emo Pajnič** roj. **Pleško**, sinaha. **Marko, Pavel**, vnuka.

Vabilo

k

izrednemu občnemu zboru**Ilirske banke v Ljubljani,**

ki se vrši

dne 11. aprila 1917 ob 3. uri popoldne**v bančnih prostorih v Ljubljani,****Šelenburgova ulica št. 1.**

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega sveta.
2. Predlog upravnega sveta za zvišanje delniške glavnice od K 1.000.000.— na K 4.000.000.—.
3. Predlog upravnega sveta za spremembo pravil.
4. Volitev enega člana nadzorstvenega sveta.
5. Slučajnosti.

Ljubljana, 17. marca 1917.

Upravni svet.

Opomba: V smislu § 13 bančnih pravil se smejo udeležiti občnega zbora oni delničarji, ki so položili pri tej banki v Ljubljani, 8 dni pred zborovanjem vsaj 5 delnic.

657

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave Vojnović & Cie, v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22 naznanja pretresujočo vest, da je njen zaslužni družabnik gospod

Artur Delgos

trgovec in elektrotehnik

dne 16. marca boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v nedeljo dne 18. marca 1917 ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice v deželni bolnici na pokopališče pri Sv. Križu.

Neumornemu sodelavcu bodi ohranjen blag spomin.

V Ljubljani, dne 16. marca 1917.

667

Bagdad.

Turčija ima svoja bojišča raztresena v silnih daljavah tja noter v Srednjo Azijo, zato so težavne zveze teh oddaljenih čet z oskrbovalnim središčem in sovražniki jo lahko zagrabiyo zdaj od te, zdaj od druge strani in ona seveda ne more imeti povsod dovolj vojnihi sil, ki bi bile po številu in po tehniki bojnega orožja kos svojim nasprotnikom.

Bagdad je glavno mesto in najbogatejši kraj v Mezopotamiji, to mesto je pravični sedež arabskega kalifata. Kdor izgubi to postojanko, izgubi veliko na svojem ugledu pri Moslimih v Srednji Aziji.

Tudi v političnem oziru je izguba Bagdada zelo občutna za Turčijo. Angleži so zasedenjem tega mesta začasno dosegli svoje namene v Mezopotamiji. Za sklepanje miru imajo važno postojanko v svojih rokah. Angleži bodo sedaj zopet ložje netili razpor med Turki in Arabci in bodo skušali s silo in z denarjem razna odnotna arabska nomadna plemena spraviti na svojo stran, tem bolj gotovo, ker so to že na Sinaju in v Mekki pričeli z dobrim vspehom.

Podcenjevati pa izgube Bagdada tudi ne smemo v vojaškem pomenu. Sicer ta angleška zmaga za zdaj ne bo kdovekako vplivala na splošni vojni položaj, vendar pa se bo takoj čutila v Srednji Aziji. Omenili smo že, da so Turki morali vsled pretrgane zveze z Bagdadom opustiti važne osvojene postojanke v Perziji in najbrže da bodo morali ostaviti vojno črto Kermanšah — Bagdad.

Bojišča v Armeniji, Perziji in v Mezopotamiji so si v tesni medsebojni zvezi in vsak uspeh ali neuspeh na eni strani nekako avtomatično vpliva tudi na druga bojišča.

Angleži, ki je v skupnih mirovnihi pogojih se kazal kakor bi se boril samo za idealne namene v tej vojski kakor pravi za svobodo malih narodov, si je v teku vojske za svoje svetovno gospodstvo že pridobil nekaj lepih in zelo važnih opirališč. Priporil si je z Bagdadom potrebno zaledje za perzijski zaliv, v svojih rokah ima že Calais, Canea, Lemnos, Solun in nemške kolonije. Odločilnih naporov bo treba, da se te važne postojanke zopet iztrgajo iz močnih angleških krempljev.

V bližini mesta ležeča enonadstropna hiša

se proda. Ponudbe na upravo tega lista pod šifro »Kupčija«.

Vojna zapestna ura

natančno regul. in repda. Nikol ali jeklo K 12.— 16.— 20.— z radij svetlin. kazalščem K 16.— 20.— K 24.— vsrebrnem okrovu K 18.— 24.— K 28.— z radij svet. kazal. K 30.— 36.— srebrna zapestna ura na elasti. K 30.— 36.— 40.— 14 kar. zlata zapestna ura na elasti. K 100.— K 120.— K 140.— 3 letno pisмено jamstvo. Pošilja po povzetju. Nikat. riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur Jan Konrad
o. in kr. dvorni založnik Brnx št. 1532 (Česko.)
Na željo se vsakomur zastoj pošlje moj glavni cenik.

Prodaja dokler je zaloga:

Cikorijo,
Kisovo kislino 20%,
Milo za pranje,
Slivovko in
Tropinovec.

Naročila za cikorijo in milo izvršuje tudi od 5 kg dalje po pošt-nem povzetju tvrdka

A. Kušlan

Ljubljana, Karlovska cesta 15.

Gospodinja mnogo prihrani

ako si sama pripravi nadomestek jedilnega olja iz

Morskega Caraghee-mahu

ki na raznih solatah po vkusu popolnoma nadomešča najfinije namizno olje in je zdravju zelo prikladen, četudi ne vsebuje oljne masčobe. Zavitek mahu najfinije vrste za 1 liter nadomestnega olja K 1-30, po pošti poslan K 1-50, rekomandirana pošiljatev velja 25 vinarjev več. Navodilo za pripravo, ki je popolnoma priprava in brez stroškov, je pridejana vsakemu zavitku. Za poskusno pošiljanje tudi posamezne zavitke proti predplačilu ali povzetju, sicer se pa priporoča več zavitkov zajedno naročiti, da se prihrani nekaj poštne. Prodaja M. Spenko Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Poštna naročila in denarne pošiljatev naj se pošiljajo na naslov

Mat. Dežman v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6.

Zaloga v Ljubljani:

A. Šarabon in Julius Elbert.

Separatorje za mleko

prvovrsten izdelek, za 30 in 50 litrov brez vlož. krožnika, za 80, 100, 130, 150, 200 in 300 lit. z vlož. krožniki dobavljajo za razpredajo (prodajalcem na debelo) tvrdka izvoz in uvoz Meissner Praga I. Jakobsgasse št. 6. Vzalogi vedno dobro izbrano blago.

VRTNAR

izurjen v zelenjadarstvu in sadjarstvu, se sprejme na večji graščini.

Ponudbe pod štev. 644 na upravo »Slovenca«.

100 litrov zdrave domače pijače ovesuče, dobro in zelo gusce si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za: ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muskatelec, pomerančnik, dišeča perla, višnjevec. Skusi se ne more. Ta domača pijača se lahko pije polni hladna pozimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Snovi natančno navodilom stanje pri angeli, BRNO 643 Morava.

500 krun v zlatu če ne odstrani krema Grollich z zrakom spenjajočim milom vse solnne pege, madeže, solnne opokline, ogrce, obrazne rdečice itd. in ne obrani kožo mila dostno svežo in nežno. Cena K 5-75 s poštnino vred. 3 porcije stanje K 16.—, 6 porcij K 30-70. Vse brez kakih načelnih stroškov. Nastov za naročila

JAN GROLICH, drožerija pri angeli, BRNO 643, Morava.

Henrik Weisz Nagysallo (Kom. Bars)

Ustan. 1910.

dobavlja po povzetju naslednje čevlje v vsaki velikosti. Riziko izključen. Zamena dovoljena. S cenikom med vojno ni mogče postreči. Par damskih čevljev K 35.—, K 40.—, K 45.—, in K 50. K 55. Par čevljev za strapac (bakanci) K 50.—, K 60.—, in K 70.—. Par čevljev za gospode K 45.—, K 50.—, K 55.—, in K 60. Čevlji za otroke v vsaki velikosti, najnižje cene. 1 skatija krema za čevlje K 1.—

Najbolše in vaicenejš se da krojačiti po novi in sloviti izdaji

Favorit-

modnega in mladinskega albuma za spomlad in poletje.

Gena K 1-20, s poštnino K 1-50.

Dobi se pri trdkih

M. Rant,

glavno zastopstvo za Kvanjsko, Ljubljana, Marijin trg št. 3.

kakor tudi vsi posam. kroji in favoritne potrebščine. Odposiljatev se izvršuje le proti poštnemu povzetju ali predplačilu.

Dijamanti za rezanje stekla za steklarje in domačo rabo. St. 1 za steklo v oknih K 3-50. — St. 2 za nav. močno steklo K 5-30. — St. 3 za vse vrste brušenega stekla K 8-10. — St. 4 za močno brušeno steklo, neobdelano, in za rezala K 11-70. Povzetje 25 vinarjev. Za realno in solidno blago jamči JAN GROLICH, drožerija pri angeli, BRNO 643 Morava.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdece, svetle in sive lase in brade za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštnino vred K 2-70. Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeci blede lica. Čimek je čudovit, 1 steklenica s poštnino vred K 2-45. Povzetje 25 vinarjev. Naslov za naročila: JAN GROLICH, drožerija pri angeli, BRNO 643, Morava.

Poljsko cikorijo

oddaja v originalnih zabojih po 100 kg in 83 kg. Razpošilja tudi v zabojih od 5 kg dalje po pošt-nem povzetju, tvrdka

A. Kušlan,

Ljubljana

Karlovska cesta 15

G. F. Jurásek

vplaševalec glasovirjev in irgovcev glasbil

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izposojevalnica glasovirjev, planin in harmonijev. Ugodna zamena in desetletno jamstvo. Spec. elni zavod za vplaševanje ter popravila vseh glasbil. Vplaševalec v »Glasbeni matici« ter v vseh slovenskih zavodih.

Kostanjev les

do 2 m dolg, cepljen 10 do 30 cm v prerezu kupuje

Vinko Vabič, veletržec, Zalec, Južnoštajersko.

Ponudbe s skrajno ceno, množino in rok dave naj se vpošljejo!

Točno plačilo. — Kulantno poslovanje!

Kupujem tudi mehak, bukov, hrastov les, okrogel in žagan.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino

tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana.

Ljubljanska industrija probkovih zamašk

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradav c in trde kože, tekem 3 dni s korenino in brez bolečin ne odpravi. Cena ločku z jamstvenim pismom K 1-50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6-50. Stotine zahvalnic in priznanj. Kemény, Kaschau (Kassa) I., poštni predal 1242 Ogrsko. 2631

6 zidanih poslopij,

z opeko krita ob okrajni cesti ležeča, pol ure od kolodvora večjega trga in četrt ure od premo-gokopa oddajena, z vrtom, travnikom, hosto 2 oralo, se radi družinskih razmer proda na Spodnjem Štajerskem. Ta poslopja so se rabila za neko tovarniško podjetje in je tudi mali mlin poleg. Cena 25.000 K. Plačila ugodna. Oglase sprejme upravnistvo tega lista pod štev. 602

Ant. Rud. Legat-a zasebno učilišče

za stenografijo, strojepisje, pravopisje, računstvo, zemljepisje in lepomisje
Maribor ob Dravi, Viktringhofgasse 17, I. nadstropje

Veliko, moderno in odlično učilišče z državno odobrenim učnim programom in državno preizkušenimi učnimi močmi.

Pričetek prihodnjih tečajev dne 12. aprila 1917.

Prospekt zastoj pri ravnateljstvu zavoda. Ustmeno: v ponedeljek, sredo, petek, nedeljo in na praznik od 8 do 12 ure.

SIROLIN

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivci, katerim Sirolin znafno oledha naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vsi lekarnah & K. A. —

Zahtevajte slovenski cenik!

Dostavitev i takoj!

Brez pomisleka so

Jos. Petelinca

šivalni stroji najlepše in časa najprimernejše priložnostno darilo.

Ti stroji znamke „Gritzner“ in „Afrana“ so najboljši sedanosti, šivajo, vezejo (šitkajo), krpaajo (mašijo) perilo in nogavice, ter imajo 10letno garancijo, krogliččen, brezsumen tek, ter biserni ubod. Vedno v zalogi priproste in luxus opreme, ter stroji najnovejših sistemov. Pouk v ravnanju s strojem kot tudi umetno vezenje, krpanje perila ter šivanje z aparati vsaki čas in povsod brezplačen.

Cim preje kupiš, ceneje kupiš — dobro le v **Ljubljani**, sv. Petra nasip 7, blizu frančiškanskega mostu, levo ob vodi, 3 hiša pri

Jos. Petelinca

Službo dobi lahko takoj

učiteljska suplentinja

na večrazredni šoli v lepem kraju blizu železnice na Notranjskem. Poleg običajne plače dobi tudi letno 80 K stanarine. Naslov pove uprava lista „Slovenec“ pod št. 597

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljnate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice
sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja
javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.858—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **vojno zavarovanje**, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in pošiljine prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.

Baržun.

Višek letošnje mode.

Bogata izbira v različnih kakovostih in barvah.

A. & E. Skaberné

veletrgovina z manufakturnim blagom

Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Sprejmejo se takoj **zidarji, tesarji in delavci**

proti dobri plači na betonsko stavbo v Dobravi pri Jesenicah. — Za stanovanje in prehrano je skrbjeno. — Poleg plače dobivajo družine delavcev na tej stavbi državno podporo. — Natančna pojasnila se dobe v gostilni Franc Scagnetti v Ljubljani, Metelkova ulica št. 19. ali pa pri tvrdki V. Scagnetti v Dobravi pri betonskem delu. —

Sijajna bodočnost

je zagotovljena novim srečkam avstr. rudečega križa in turškim srečkam! Nakup teh izbornih srečk pomenja najpametnejši način varčevanja in prinese v srečnem slučaju

veliko bogastvo!

Srečke imajo trajno denarno vrednost in mora vsaka zadeti. Svota vsakoletnih glavnih dobitkov znaša čez

dva milijona kron!

Pogoji za nakup teh srečk so tako ugodni, da si jih zamore vsakdo z lahkoto nabaviti. — Zahtevajte brezplačno pojasnilo!

Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Kostanjeve in bukovne hlode

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pisemne ponudbe z navedbo cen.

136

MILCO

dobivate
v specialni trgovini za milo

Milan Hočevnar

Ljubljana, Sv. Petra c. 80.

Istotam tudi sveče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški itd. na debelo in drobno!

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana ::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovratne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti neizgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Tedač čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverjenstvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

ILIRSKA BANKA V LJUBLJANI

SELENBURGOVA ULICA ST. 1

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

FINANCIRA VOJAŠKE DOBAVE IN APROVIZACIJSKE KUPČIJE.

DAJE PREDUJME NA BLAGO. :: ESKOMPTIRA MENICE, FAKTURE IN TERJATVE.

POSPEŠUJE TRGOVINO, INDUSTRIJO TER UVOZ IN IZVOZ

VLOGE NA KNJIŽICE OBREŠTUJE PO 4%. :: VLOGE NA TEKOČI RAČUN PO DOGOVORU.